

การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวดิดคาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
DEVELOPMENT OF MUSIC MEDIA FOR PRESCHOOL CHILDREN'S SINGING LESSON
SET BASED ON DALCROZE METHOD

นิชาพิชญ พละบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสกลนครราชภัฏ

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสกลนครราชภัฏ

DEVELOPMENT OF MUSIC MEDIA FOR PRESCHOOL CHILDREN'S SINGING LESSON
SET BASED ON DALCROZE METHOD

NICHAPIT PALABUREE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
ของ
นิชาพิชญ พลະบุรี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิขณันต์เศก ย่านเดิม)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
ผู้วิจัย	นิชาพิชญ พละบุรี
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์

งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ สำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้าพระราม 5 จำนวน 7 คน ที่สมัครใจเข้ารับการเรียนร้องเพลง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดัลโครซ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยแบ่งเป็น 5 บทสำคัญคือ การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ, การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ ที่เกี่ยวกับจังหวะ(Rhythm), การออกเสียง, ระดับเสียง (Pitch) และความดัง - เบา (Dynamics) แบบประเมินความพึงพอใจจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ทุกบทเรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก บทที่ 1 (ค่าเฉลี่ย = 4.25, S.D = 0.52) บทที่ 2 (ค่าเฉลี่ย = 4.17, S.D = 0.65) บทที่ 3 (ค่าเฉลี่ย = 4.25, S.D = 0.52) บทที่ 4 (ค่าเฉลี่ย = 4.21, S.D = 0.65) บทที่ 5 (ค่าเฉลี่ย = 4.21, S.D = 0.57) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มจำนวนนักเรียนในคลาสเรียน เพราะการเรียนการสอนตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) จะสมบูรณ์มากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น

คำสำคัญ : เด็กปฐมวัย, พัฒนาสื่อการสอน, ดัลโครซ

Title	DEVELOPMENT OF MUSIC MEDIA FOR PRESCHOOL CHILDREN'S SINGING LESSON SET BASED ON DALCROZE METHOD
Author	NICHAPIT PALABUREE
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Prapansak Pum-in

This research is the development of music media for a preschool singing lesson set based on the Dalcroze method. A qualitative research method was used in this research study. The key purposes of this research are to develop singing teaching media in accord with the Dalcroze method and to study their satisfaction levels after using this media with preschool children. The research sample consisted of seven kindergarten students from Denla Rama V School, who voluntarily attended singing lessons with the researcher. The tools used in this research were the media for singing instruction in accordance with the Dalcroze method, which was developed by the researcher and a satisfaction assessment form regarding the instructional media application. The statistics used included mean and standard deviation. The content of this teaching media was divided into five main chapters as follows: (1) a teaching music based on the Dalcroze method; (2) movement and rhythm; (3) movement and pronunciation; (4) movement and pitch; and (5) movement and dynamics based on the Dalcroze method. The satisfaction survey towards the use of instructional media according to the Dalcroze method revealed that every chapter had a high-level overview. The results are as follows: Chapter 1 (Mean = 4.25, SD = 0.52); Chapter 2 (Mean = 4.17, SD = 0.47); Chapter 3 (Mean = 4.25, SD = 0.65); Chapter 4 (Mean = 4.21, SD = 0.65); and Chapter 5 (Mean = 4.21, SD = 0.57). Additionally, there are some recommendations that may benefit for further study. The next study should increase the number of students in the class or arrange students for group work to motivate their interactions with classmates. As the instruction follows from Dalcroze method, many activities will be more comprehensive when learners use collaborative learning.

Keyword : Preschool children, Development of music media, Dalcroze

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถช่วยเหลือและความเอาใจใส่อย่างดี ยิ่งตลอดจนการให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการปรับแก้ไขข้อบกพร่อง จากคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ ได้ให้ความเมตตากรุณาเป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือชี้แนะแนวทางในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษา และการทำปริญญานิพนธ์นี้ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สิขณันต์เศก ย่านเดิม ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพิ่มเติมแก่ผู้วิจัยทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้ง ดร. กฤษกร อ่อนละมุน, ดร.นวเทพ นพสุวรรณ และดร.ปัทมพัทธ์ ธรรมรัตน์ ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาท ความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ เพื่อนร่วมงาน ที่บัณฑิตวิทยาลัยสำหรับข้อมูลตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้รวมถึงความช่วยเหลือและกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อน ๆ คนตรีศึกษา รวมถึงบุคคลอีกหลายท่าน ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงคุณของบิดามารดาและครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอนให้ ความรู้เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

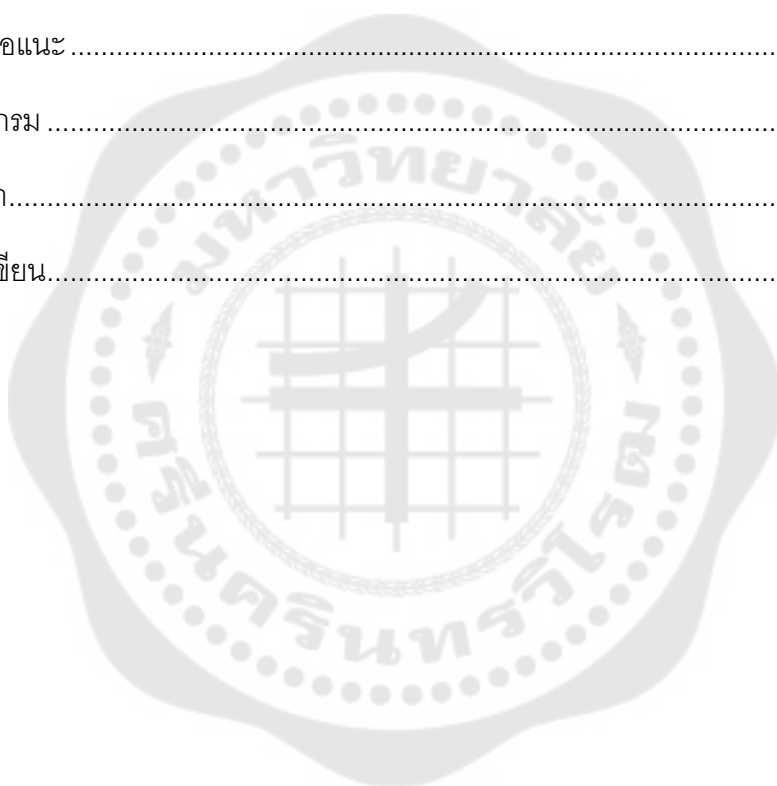
นิชาพิชญ พละบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาในงานวิจัย	4
ระยะเวลา.....	4
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็ก	8
1.1 พัฒนาการของเด็ก	8

1.2 พฤติกรรมการเรียนรู้	15
2. เอกสารที่เกี่ยวกับทักษะการร้องเพลง	16
2.1 ความหมายของการร้องเพลง	16
2.2 องค์ประกอบของการร้องเพลง.....	16
3. เอกสารที่เกี่ยวกับการร้องเพลงกับเด็ก	19
3.1 ทักษะทางการร้องเพลงกับเด็ก	19
3.2 ลักษณะกิจกรรมการร้องเพลงของเด็ก	20
3.3 ประโยชน์ของการร้องเพลงสำหรับเด็ก	21
4 การสอนตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)	22
4.1 ประวัติดัลโครซ (Dalcroze).....	22
4.2 ปรัชญาการศึกษาของดัลโครซ (Dalcroze)	23
4.3 ระบบการสอนดนตรีของดัลโครซ (Dalcroze Method).....	24
5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
แนวคิดการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method).....	35
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากการใช้ “สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย”	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64

ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ประวัติผู้เขียน.....	95

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงอายุ.....	13
ตาราง 2 ค่าของตัวโน้ต.....	39
ตาราง 3 แสดงเพศของนักเรียนในงานวิจัย.....	58
ตาราง 4 แสดงระดับชั้นของนักเรียนที่ใช้ในงานวิจัย.....	58
ตาราง 5 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 1.....	59
ตาราง 6 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 2.....	60
ตาราง 7 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 3.....	61
ตาราง 8 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 4.....	62
ตาราง 9 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 5.....	63

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
ภาพประกอบ 2 ดาลโครซ (Dalcroze)	22
ภาพประกอบ 3 การอ่านระบบโซลเฟจ.....	26
ภาพประกอบ 4 บันไดเสียงซีเมเจอร์	26
ภาพประกอบ 5 บันไดเสียงเอฟเมเจอร์	26
ภาพประกอบ 6 บันไดเสียงพื้นฐานและใช้เลขโรมัน	27
ภาพประกอบ 7 ตัวอย่างโน้ตที่ใช้ร้อง	27
ภาพประกอบ 8 ตัวอย่างกิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics)	37
ภาพประกอบ 9 การอ่านโน้ตแบบ โซลเฟจ (solfege) บรรทัดเส้นเดียว	37
ภาพประกอบ 10 การอ่านโน้ตแบบ โซลเฟจ (solfege) บรรทัด 5 เส้น	38
ภาพประกอบ 11 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะ.....	39
ภาพประกอบ 12 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวดำ	40
ภาพประกอบ 13 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวขาว	40
ภาพประกอบ 14 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวกลม 1	41
ภาพประกอบ 15 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวกลม 2	41
ภาพประกอบ 16 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการหายใจเข้า	42
ภาพประกอบ 17 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการหายใจออก	42
ภาพประกอบ 18 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอา	43
ภาพประกอบ 19 แบบฝึกหัดออกเสียง อา หรือลา	43
ภาพประกอบ 20 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอี	44
ภาพประกอบ 21 แบบฝึกหัดออกเสียง อี หรือลี	44

ภาพประกอบ 22 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระโอ	45
ภาพประกอบ 23 แบบฝึกหัดออกเสียง โอ หรือโอ	45
ภาพประกอบ 24 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอุ	46
ภาพประกอบ 25 แบบฝึกหัดออกเสียง อุ หรืออุ	46
ภาพประกอบ 26 ภาพระดับเสียงทางดนตรี	47
ภาพประกอบ 27 ภาพแสดงลักษณะของลูกบอลที่ถูกโยนขึ้นและตกลงมา	48
ภาพประกอบ 28 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง C	48
ภาพประกอบ 29 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง D	49
ภาพประกอบ 30 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง E	49
ภาพประกอบ 31 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง F	50
ภาพประกอบ 32 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง G	50
ภาพประกอบ 33 แบบฝึกหัดเพลง Jingle Bells	51
ภาพประกอบ 34 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงเบา (p)	52
ภาพประกอบ 35 แบบฝึกหัดความดังเบา (p)	52
ภาพประกอบ 36 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงปานกลางค่อนข้างเบา (mp)	53
ภาพประกอบ 37 แบบฝึกหัดความดังเบา (mp)	53
ภาพประกอบ 38 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงปานกลางค่อนข้างดัง (mf)	54
ภาพประกอบ 39 แบบฝึกหัดความดังเบา (mf)	54
ภาพประกอบ 40 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงดัง (f)	55
ภาพประกอบ 41 แบบฝึกหัดความดังเบา (f)	55
ภาพประกอบ 42 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงเบาไปจนดัง (Crescendo)	56
ภาพประกอบ 43 แบบฝึกหัด Crescendo	56
ภาพประกอบ 44 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงดังไปเบา (Decrescendo)	57

ภาพประกอบ 45 แบบฝึกหัด (Decrescendo)	57
--	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญที่สามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศได้ เพราะการศึกษาที่ดีจะเป็นการพัฒนาบุคคลในสังคมให้พัฒนาประเทศชาติต่อไปอนาคตของชาติขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชนที่จะเป็นผู้กำหนดความเป็นไปในหลาย ๆ ด้าน เพราะในโลกยุคใหม่การแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของคนในชาติ ในด้านของเศรษฐกิจที่จะต้องใช้อยู่ความรู้ความสามารถเป็นฐาน (Knowledge – based Economy) จึงจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้อย่างรวดเร็วที่สุด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชน ให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และรักในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอด (รุ่ง แก้วแดง, 2543) สอดคล้องกับ (อมลวรรณ วีระธรรมโม, 2549) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาระดับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการให้การบริการทางการศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก เพราะพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของแต่ละบุคคลล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก อันเป็นวัยแรกเริ่มของชีวิต นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุประมาณ 6 ปี เป็นช่วงอายุที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านอารมณ์ ร่างกาย สังคม สติปัญญาและด้านบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญเติบโตของสมอง ประสิทธิภาพที่เด็กได้รับในวัยนี้จะเป็นขั้นพื้นฐานของการพัฒนาในช่วงต่อไป เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่ต้องการประสบการณ์ การฝึกหัด การค้นคว้าทดลอง การปลูกฝังอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมการพัฒนาในทุก ๆ ด้านให้เติบโต เติบโตตามศักยภาพในช่วงแรกของชีวิตซึ่งจะปรากฏเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจะเติบโตเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีคุณภาพได้ถ้าได้รับการปลูกฝังในช่วงนี้ การให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ในวัยของเด็กปฐมวัย คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนมีอายุถึง 6 ปี เป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถส่งเสริมเด็กให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศในภายภาคหน้า โตขึ้นเป็นคนที่มีคุณภาพ มีศักยภาพ และเป็นคนดีของสังคม การเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ทักษะทางดนตรีเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งที่จะสามารถนำไปพัฒนาทักษะในหลาย ๆ ด้านให้กับเด็ก

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเด็กและเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย ดนตรีเป็นศิลปะบริสุทธิ์ซึ่งสื่อไปถึงจิตวิญญาณของเด็กได้โดยตรงดนตรีเป็นประสบการณ์ที่เด็กจะเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง เด็กทั่วไปมักจะชอบดนตรี จากผลการวิจัยพบว่า เด็กสามารถ

ตอบสนองเสียงและดนตรีได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเด็กมีการตอบสนองต่อเสียงดนตรี คือ ทารกในครรภ์จะมีการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้น เมื่อได้ยินเสียงเพลงดัง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากที่ทารกคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้วมีแนวโน้มที่จะชอบเพลงหรือดนตรีที่เขาได้ฟังประจำในขณะที่อยู่ในครรภ์ (เยาวพา เดชะคุปต์, 2540) ดนตรีเป็นสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นการสร้างเครือข่ายของเซลล์ประสาทของสมอง ทั้งการรับ-ส่ง ข้อมูลภายในกลุ่มของเซลล์ประสาทเอง และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา ให้มีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กัน ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ทั้งทางด้านสติปัญญา การเรียนรู้ ความคิด อารมณ์ การแสดงออก สมาธิ และการทำงานของทุกระบบในร่างกาย

ในยุคปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีเป็นที่นิยมแก่ผู้ปกครองที่จะส่งเด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงปฐมวัยเข้ารับการฝึกฝนทักษะทางดนตรีในเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นที่นิยม จากครูผู้เชี่ยวชาญในด้านอุปกรณ์นั้น ๆ โดยเฉพาะการเรียนร้องเพลง เนื่องจากการประกวดหรือรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบหลากหลายออกมาน่าสนใจ เป็นที่น่าสนใจ ทำให้การเรียนการสอนร้องเพลงได้รับการสนใจอย่างมากจากผู้ปกครอง ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายปัจจัยเช่น ด้านการพูด การอ่าน การสื่อความหมายและการเข้าใจในกลัมนี้อีกต่าง ๆ ภายในร่างกายนั้นยังเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอน ดังนั้นครูผู้สอนร้องเพลงจึงต้องให้ความสำคัญในรูปแบบของการสอนให้เหมาะสมและถูกวิธี เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางเส้นเสียงที่ยังไม่พร้อมต่อการร้องเพลงที่ต้องใช้เทคนิคขั้นผู้ใหญ่ดังเช่น (ดวงใจ ทิวทอง, 2560) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้เสียงขับร้องของเด็กเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนและมีความสลับเสียงที่เสียงจะเสียได้ง่ายจากการใช้เสียงอย่างผิดวิธี เนื่องจากสายเสียงของเด็กนั้นยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ จึงไม่ได้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานหนัก จึงเป็นเรื่องที่ทางการศึกษาและครูต้องให้ความสำคัญในรูปแบบของการเรียนการสอนเพื่อที่จะนำทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพได้อย่างถูกวิธี เพราะดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่เด็กสามารถเข้าถึงและตอบสนองได้โดยง่าย และสามารถพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนดนตรี

การเรียนการสอนร้องเพลงสำหรับเด็กในช่วงปฐมวัย จะเป็นเนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับ การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การเล่นเครื่องดนตรีในการประกอบจังหวะ และการสร้างสรรค์ทางการแสดงท่าทางประกอบดนตรีซึ่ง ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดของดัลโครซ (Dalcroze Method) ผู้ประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวสวิส จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิธีสอนดนตรีที่เหมาะสมกับเด็กของดัลโครซ (Dalcroze) ทำให้ได้หลักการสำคัญในการสอนดนตรีให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจดนตรีได้ง่ายขึ้น หลักการของดัล

โครซ (Dalcroze) นั้น ให้เด็กได้เรียนทฤษฎีดนตรีต่าง ๆ พร้อมกับเสียง การเคลื่อนไหวและ ความรู้สึก ดาลโครซ (Dalcroze) มีความเชื่อมั่นว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ของดนตรีเกือบทั้งหมด สามารถให้เด็กมีความเข้าใจได้โดยให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามความรู้สึกที่ได้ฟังจากเสียง ขององค์ประกอบดนตรีนั้น ความเชื่อนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ดนตรีโดยการฟังและการเคลื่อนไหว ประกอบดนตรีซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างหูที่ได้ยินกับร่างกายที่ได้รับความรู้สึก และมีการ เคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ซึ่งทำให้เด็กมีความเข้าใจดนตรีซึ่งมีลักษณะเป็น นามธรรมได้ดียิ่งขึ้นนอกจากนั้นการที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายไปตามจังหวะของเพลงทำให้เด็กมี การรับรู้เกี่ยวกับจังหวะซึ่งช่วยให้เด็กสามารถปฏิบัติดนตรีและร้องเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะมาก ขึ้นด้วย (สมชาย อมะวัณ, 2542)

วิธีการสอนตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) มีความสอดคล้องไปกับ พัฒนาการของเด็ก ในด้านทักษะการร้องเพลง ส่งเสริมให้ได้รับการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นฐาน ของดนตรีเพื่อส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ดนตรีในขั้นต่อไป และในการเรียนการสอนยังมื ความสนุกสนาน น่าสนใจ เพราะเด็กจะสามารถแสดงออกทางร่างกายได้อย่างสร้างสรรค์ได้อีก ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงที่ใช้ตามแนวคิดของดาลโครซ (Dalcroze Method) เพื่อนำมาผสมผสานในการเรียนการสอนดนตรี และเพื่อหาความพึงพอใจใน สื่อการสอนของเด็กปฐมวัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งความสำคัญในการวิจัยไว้ดังนี้

1. สามารถพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ทราบผลความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ใช้ประกอบในการสอนร้องเพลง โดยการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางดนตรี และเกิดความพึงพอใจในสื่อการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า (พระราม5) ทั้งหมดประมาณ 1000 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน ที่สมัครใจ เข้ารับการเรียนร้องเพลง ในปีการศึกษา 2562

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษาในงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยเน้นไปที่หลักการ Movement แบ่งออกเป็น 5 บทเรียน ดังนี้

บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับ จังหวะ (Rhythm)

บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับ วิธีการ ออกเสียง

บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับ ระดับเสียง (Pitch)

บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับ ความดัง - เบา (Dynamics)

ระยะเวลา

ประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่ พฤศจิกายน - มกราคม 2563 โดยจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 5 บท แต่ละบทมีระยะเวลาในการสอนดังนี้

บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm) ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์

บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับ วิธีการออกเสียง ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์

บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์

บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความดัง - เบา (Dynamics) ระยะเวลาในการสอน 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method)
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method)
2. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจจากการพัฒนาสื่อการสอนทางทักษะการร้องเพลง

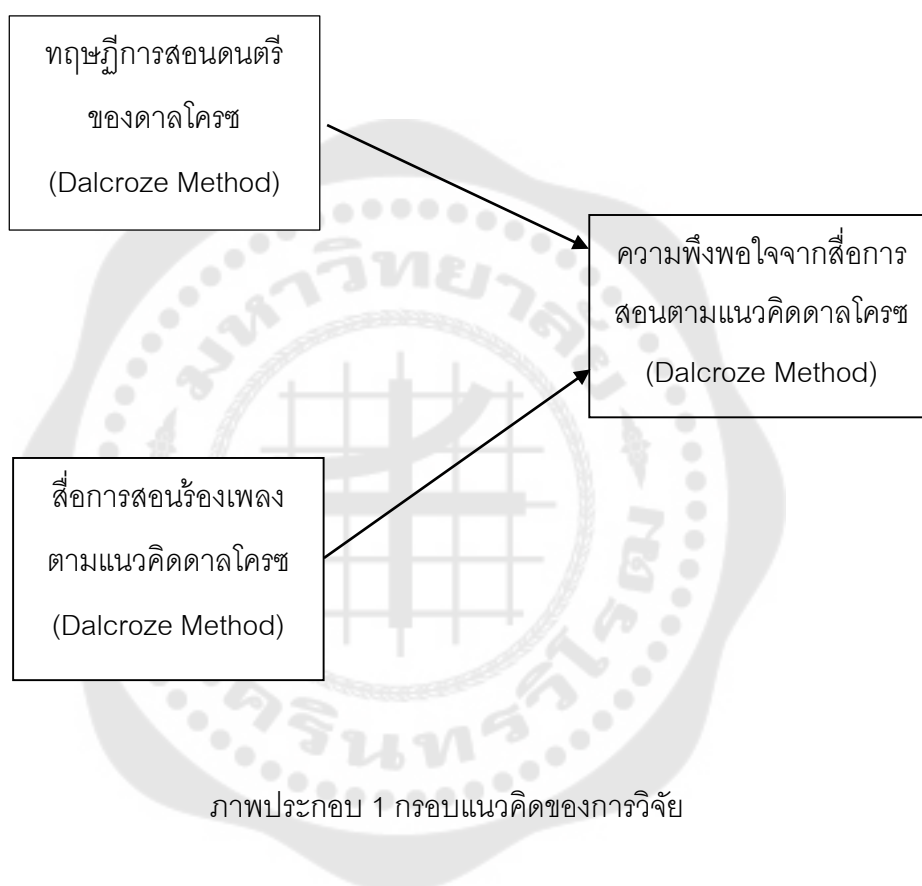
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุ 0 – 6 ขวบ ซึ่งศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาล 1 - 3 โรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า (พระราม 5)
2. พัฒนาสื่อการสอน หมายถึง ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาพัฒนาสื่อในการเรียนการสอนร้องเพลง
3. ดาลโครซ หมายถึง ศาสตราจารย์ทางดนตรี ณ กรุงเจนีวา ผู้คิดค้นการสอนแบบยูริทึม มิก โซลเฟจ และกิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัย ที่ได้รับความพึงพอใจจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดาลโครซ (Dalcroze Method) มีพัฒนาการทางทักษะร้องเพลงที่ดีและเข้าใจดนตรีมากขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ของเด็กปฐมวัย และรวบรวมเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

- 1.1 พัฒนาการของเด็ก
- 1.2 พฤติกรรมการเรียนรู้

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการร้องเพลง

- 2.1 ความหมายของการร้องเพลง
- 2.2 องค์ประกอบของการร้องเพลง

3. เอกสารเกี่ยวกับการร้องเพลงกับเด็ก

- 3.1 ทักษะทางการร้องเพลงกับเด็ก
- 3.2 ลักษณะกิจกรรมการร้องเพลงของเด็ก
- 3.3 ประโยชน์ของการร้องเพลงสำหรับเด็ก

4. เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

- 4.1 ประวัติดัลโครซ
- 4.2 ปรัชญาการศึกษาของดัลโครซ
- 4.3 ระบบการสอนดนตรีของดัลโครซ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องเด็ก

1.1 พัฒนาการของเด็ก

พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงการบรรลุภาวะและในหลายกรณีก็ยังพัฒนาต่อไปจนตลอดชีวิต ในแต่ละคนจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงหลากหลายทางพัฒนาการที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและประสบการณ์ พัฒนาการของเด็กปฐมวัยดำเนินไปตามขั้นตอนที่เป็นแบบแผนและทิศทางเฉพาะ นอกจากนี้สิ่งที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วก็คือ “ความพร้อม” ซึ่งความพร้อมเด็กในแต่ละตัวบุคคลจะไม่เหมือนกัน ดังนั้น เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้พัฒนาการของเด็กและคนเป็นไปอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วรินทร์ สิริเตชะ, 2550)

(ทศนา แคมมณี, 2545) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของเด็กไว้ว่า สถิติปัญญาของบุคคลมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตามวัยดังนี้ อายุ 0 - 2 ปี เป็นขั้นการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส จะมีความคิดตามการรับรู้และการกระทำ อายุ 2 - 7 ปี เริ่มเรียนรู้สัญลักษณ์และการใช้เหตุผล อายุ 7 - 11 ปี เด็กสามารถสร้างภาพในใจ คัดย่อนกลับและเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น อายุ 5 - 11 ปี สามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมและคิดตั้งสมมติฐานได้ พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่แน่นอนเป็นระยะเวลานาน และสามารถอธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ (วรินทร์ สิริเตชะ, 2550) ที่อธิบายไว้ว่า พัฒนาการเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ที่เป็นไปอย่างมีแบบฉบับและในทิศทางที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่แรกเกิดจนตายทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การพัฒนาการของเด็กจะสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กมีความพร้อมในกระบวนการพื้นฐานทั้งสองอย่างนั้นคือ วุฒิภาวะและการเรียนรู้ ซึ่งการดำเนินการที่สอดคล้องประสานกันระหว่างกระบวนการทั้งสองอย่างนี้จะสามารถส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กได้ (วรรณรัตน์ เปี้ยนเปี่ยมสิน, 2553)

(हरषा नललवलर, 2535) ได้สรุปพัฒนาการของเด็กวัยต่างไว้ดังนี้

1.1.1 พัฒนาการทางร่างกาย

1.1.1.1 วัยทารก (อายุแรกเกิด - 12 เดือน)

เด็กแรกเกิดจะจับและปล่อยสิ่งของที่เขาสัมผัสโดยบังเอิญ ขณะที่เด็กแกว่งขาไปมาการเคลื่อนไหวเหล่านี้จะพัฒนาขึ้น เมื่อเด็กเริ่มควบคุมกล้ามเนื้อตา มือและขาได้ เด็กเริ่มเรียนรู้การยกศีรษะ ยกตัวและขา เมื่ออายุสองถึงห้าเดือน เด็กจะถูกจับให้ตั้งตัวในท่านั่งได้ กลิ้งตัวได้เมื่ออายุสี่ถึงหกเดือน เริ่มคลานเมื่ออายุระหว่างเจ็ดถึงสิบเดือน เริ่มเดินเมื่ออายุสิบเอ็ดเดือนถึงสิบสองเดือน แต่เด็กบางคนจะเดินโดยมีผู้ใหญ่ช่วยเมื่ออายุเจ็ดเดือน เด็กทารกเริ่มดูดอาหารเหลวเมื่อแรกเกิดและเมื่อฟันเริ่มงอกเมื่ออายุหกเดือน เด็กจะเริ่มกินอาหารที่มีลักษณะขึ้นได้ เด็ก

จะชอบหยิบอาหาร และหัดกินเอง ฟรอยด์ (Freud) กล่าวไว้ว่า เด็กในวัยนี้จะสำรวจโลกโดยการ
ใช้กิจกรรมทางปาก เช่น การชิม การกัด และการฟัน

1.1.1.2 วัยเตาะแตะ (อายุ 1 - 2 ปี)

เด็กเริ่มเดินเมื่ออายุ 1 ปี และในปลายปีที่สอง เด็กจะเดินได้โดยไม่ต้องมี
ผู้ช่วยและเริ่มวิ่ง เขาจะพัฒนาทักษะการปีน สามารถปีนขึ้นลงบันไดได้ วางไม้บล็อกซ้อนกันจับ
ดินสอมาลากเส้นได้ สามารถแต่งตัวได้เองถ้าผู้ใหญ่ปล่อยให้เขาทำ รับประทานอาหารสามมื้อ
รวมทั้งนมและอาหารว่าง เริ่มใช้ช้อนเมื่ออายุปีครึ่ง อายุสองปีจะควบคุมการถ่ายปัสสาวะได้

1.1.1.3 วัยก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 4 ปี)

เด็กวัยนี้มีพลังกำลังสูง กำลังพัฒนาทางด้านกล้ามเนื้อใหญ่และเล็กสามารถ
วิ่งและหยุดได้ดีกว่าเด็กอายุสองปี สามารถหมุนตัว กระโดด ปีนป่าย และทรงตัวได้ดีขึ้นโยนลูก
บอลได้ ชอบขี่จักรยานสามล้อ ลากและผลักรถลาก สามารถสร้างไม้บล็อกทั้งในแนวตั้งและ
แนวนอน การระบายสี ทาสี ฉีกกระดาษ พับกระดาษ จะช่วยให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อเล็กเด็กสามปี
อาจจะประสบความสำเร็จยากในการตัดกระดาษ แต่เด็กสี่ปีจะรู้จักใช้กรรไกรได้ดี เด็กจะแสดงให้เห็น
ถึงความถนัดซ้ายหรือขวา แต่เด็กบางคนจะใช้มือทั้งสองข้างได้ดีเท่าๆ กัน

1.1.1.4 วัยประถมศึกษาตอนต้น (อายุ 5 - 6 ปี)

เด็กในชั้นอนุบาลหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะแตกต่างกันมากทั้งในด้าน
ส่วนสูงและน้ำหนัก มีการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และเล็กมากขึ้น สามารถทรงตัวและควบคุมตัวได้ดี
สามารถเขย่งกระโดด ปีน วิ่ง เต้น บางคนสามารถเล่นกีฬาบางชนิดได้ เช่น จักรยานสองล้อ วาด
น้ำเลินสเก็ต และยิมนาสติก เด็กวัยนี้กล้ามเนื้อเล็กพัฒนาแล้วจึงสามารถเขียนได้ ถึงแม้ว่าจะไม่
อยู่บนเส้นที่กำหนดตัวอักษรยังไม่คงที่ แต่เรื่องปกติของเด็กวัยนี้กลับเป็นการเขียน ชอบทำ
กิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย ชอบระบายสี วาดภาพ ตัดกระดาษ

1.1.2 พัฒนาการทางสังคม

1.1.2.1 วัยทารก (อายุแรกเกิด - 12 เดือน)

เด็กวัยนี้ยังไม่มีพฤติกรรมทางสังคมที่แท้จริง เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่ ใน
การนอนหลับและการกิน แต่เด็กก็พร้อมที่จะตอบสนองต่อการสัมผัส ต่อแสงและเสียงของบุคคล
รอบข้าง ความใกล้ชิดของผู้ปกครองมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการทั้งหมดของเด็กทารก เด็ก
จะรู้จักสังเกตแม่หรือผู้ดูแลอื่น ๆ เมื่ออายุประมาณสี่เดือนและเริ่มเล่นด้วยเมื่ออายุหกเดือน เกมที่
เด็กชอบเล่นเช่น การเล่นจ๊ะเอ๋

1.1.2.2 วัยเตาะแตะ (อายุ 1 - 2 ปี)

ในขั้นนี้เด็กเริ่มแยกตัวจากผู้อื่น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของของเล่น พ่อแม่และสิ่งของที่เป็นของตน เด็กรู้สึกมีความสุขในการเล่นคนเดียวและรู้จักเชื่องช้าคำสั่ง เด็กจะเล่นใกล้ ๆ เพื่อนโดยไม่เล่นด้วยกัน จะไม่รู้จักการแบ่งปันสิ่งของระหว่างเพื่อน

1.1.2.3 วัยก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 4 ปี)

เด็กวัยสามถึงสี่ปี อาจจะน่ารักและให้ความร่วมมือกับผู้ใหญ่สักหนึ่งนาที่ หลังจากนั้นก็จะดื้อและแสดงความเป็นเจ้านาย เด็กกำลังตระหนักถึงความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลง มีความสุขกับการนั่งเล่นใกล้ ๆ เพื่อน มีบางครั้งเล่นด้วยกัน แต่ส่วนใหญ่จะไม่เล่นเด็กวัยนี้รู้จักการแบ่งปัน การรอคอย และการผลัดเปลี่ยน

1.1.2.4 วัยประถมศึกษาตอนต้น (อายุ 5 - 6 ปี)

เด็กวัยนี้เริ่มเข้าสังคม มีการสร้างมิตรภาพ รู้จักการรวมกลุ่มย่อย เด็กวัยนี้ปกติแล้วจะให้ความร่วมมือดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น การเล่นยังรวมกลุ่มทั้งสองเพศ ชอบสร้างกฎเกณฑ์และเปลี่ยนกฎบ่อย ๆ เด็กชอบเล่นเกม และต้องการชนะและไม่ใช่ว่าเรื่องผิดปกติ ถ้าหากว่ามีการเล่นไปได้ครั้งหนึ่งแล้วมีการเปลี่ยนกฎเพื่อให้ตัวเองชนะ บางครั้งไม่สามารถแยกถูก - ผิดได้ ถ้ามีการทำผิดเกิดขึ้นก็มักจะโทษคนข้างเคียงหรือคนอื่น

1.1.3 พัฒนาการทางอารมณ์

1.1.3.1 วัยทารก (อายุแรกเกิด - 12 เดือน)

เด็กทารกจะร้องไห้เมื่อรู้สึกเจ็บปวด หรืออึดอัดไม่สบายตัว ลักษณะการร้องจะบอกได้ว่า เด็กหิว เปียก หรือหนาว เด็กแสดงอารมณ์โดยการเคลื่อนไหวร่างกายเช่น การเตะ การโบกแขน การแสดงสีหน้า เด็กแสดงความรักโดยการกอด การจูมพิตหรือแม้แต่การเคี้ยวหรือกัดของบางสิ่ง เด็กจะมีอารมณ์ไม่คงที่และเปลี่ยนแปลงง่าย

1.1.3.2 วัยเตาะแตะ (อายุ 1 - 2 ปี)

เด็กยังมีอารมณ์ไม่คงที่ แปรเปลี่ยนได้ง่ายและรวดเร็ว เช่น จากร้องไห้ไปเป็นหัวเราะ เด็กวัยนี้เป็นวัยปฏิเสธและจะเริ่มแสดงความรู้สึกเห็นใจ สงสาร และรู้จัก การดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น ไม่ชอบเห็นผู้อื่นร้องไห้

1.1.3.3 วัยก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 4 ปี)

เด็กยังมีปัญหาในการควบคุมอารมณ์ จะเริ่มพัฒนาอารมณ์ขึ้น อาจหัวเราะเพื่อต้องการให้ผู้อื่นหัวเราะ ชอบอวดในบางครั้ง ชอบทำตามใจตนเอง เริ่มมีความกลัว ชอบหนังสือที่มีเรื่องราวน่ากลัว เด็กในวัยนี้เริ่มมีความอยากรู้อยากเห็น และรู้จักเอาใจผู้อื่น เริ่ม

ตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่น เริ่มลดตัวเองเป็นศูนย์กลาง เข้าใจว่าผู้อื่นก็มีความรู้สึกและความคิดเห็นเหมือนที่ตัวเองมี

1.1.3.4 วัยประถมศึกษาตอนต้น (อายุ 5 - 6 ปี)

ห้าและหกขวบสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกในวิธีที่สังคมยอมรับ เด็กมีประสบการณ์ในการเข้าใจอารมณ์ต่าง ๆ และสามารถใช้อำนาจเพื่อแสดงอารมณ์เหล่านั้นแม้แต่แสดงออกในเชิงของบทกวี พ่อแม่อาจตกใจต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ของเด็กอย่างรวดเร็ว เด็กจะสนุกกับการมีอารมณ์ขัน การหัวเราะ การกระซิบและการทำสิ่งน่าขัน ในบางครั้งเด็กจะเริ่มตระหนักถึงอารมณ์ของตัวเอง และบางครั้งจะเกิดความรู้สึกขัดแย้ง เขาอาจจะรู้สึกรักพ่อแม่และรู้สึกเกลียดในเวลาถัดมา จะรู้สึกกังวลว่าความรู้สึกของตนจะทำร้ายผู้อื่น เด็กถูกบังคับให้เรียนรู้การรอคอย การแบ่งปัน ถูกสอนให้เรียนรู้การควบคุมความรู้สึกและการคอยในสิ่งที่ต้องการ

1.1.4 พัฒนาการทางสติปัญญา

1.1.4.1 วัยทารก (อายุแรกเกิด - 12 เดือน)

เด็กเริ่มมีพัฒนาการด้านนี้เมื่ออายุสี่เดือน เริ่มเรียนรู้ว่าเมื่อเขาร้องไห้ แม่จะมาหา เมื่อเขาหัวเราะก็จะมีอาหารกิน เมื่อปล่อยของตกจะมีเสียงดัง ภาษาที่เด็กทารกใช้คือ ภาษาท่าทางและการเปล่งเสียงจากลำคอเด็กจะออกเสียงสระก่อน และตามด้วยเสียงพยัญชนะ เด็กรู้จักเลียนเสียงในสิ่งแวดล้อม เช่น เสียงสัตว์ โดยปกติเมื่ออายุหนึ่งขวบเด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ อย่างไรก็ตามเด็กจะ รับภาษาและเข้าใจมากกว่าที่เด็กจะพูดออกมา โดยสามารถสังเกตจากเมื่อเด็กหันศีรษะไปทางเสียงที่คุ้นเคย หรือมีอาการสงบลงเมื่อได้ยินเสียงพี่ทำผู้นำเอาอาหารมาให้ เป็นต้น

1.1.4.2 วัยเตาะแตะ (อายุ 1 - 2 ปี)

เด็กเริ่มมีการพัฒนาด้านการจินตนาการและการเรียนรู้ที่จะมีเหตุผล สามารถจำเหตุการณ์ที่ผ่านมา เด็กได้เรียนรู้เรื่องเวลา แต่ยังไม่เข้าใจคำว่า วันนี้ เมื่อวาน หรือพรุ่งนี้ สามารถเรียนรู้ชื่อสี และสามารถบอกสีได้ถูกต้องหนึ่งหรือสองสี เด็กชอบนับเลขโดยอาศัยการจำ อาจจะนับได้ถึงสามหรือมากกว่า แต่หลังจากนั้นจะสับสนในด้านภาษา เด็กจะเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นประโยคยาวขึ้นและรู้จักเล่นกับภาษา

1.1.4.3 วัยก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 - 4 ปี)

เด็กสามและสี่ขวบสนใจที่จะสำรวจสิ่งแวดล้อม เรียนรู้จากการสรุปจากเหตุการณ์หนึ่งไปยังอีกเหตุการณ์หนึ่ง ถึงแม้ว่าการสรุปของเด็กจะดูน่าขันในความคิดของผู้ใหญ่ แต่ก็ยังเป็นเหตุเป็นผลสำหรับตัวเด็ก เด็กจะเรียนรู้จำนวนหนึ่งหรือสองจากการเพิ่มและลด เมื่อได้

เล่นหรือเกี่ยวข้องกับวัตถุสิ่งของด้วยตนเอง เช่น ต้องการรองเท้าอีกข้างหนึ่ง เพื่อให้ครบสองข้าง เด็กเรียนรู้การจัดหมวดหมู่สิ่งของ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติเพียงหนึ่งอย่าง เด็กสามารถช่วยเก็บของเล่นให้เป็นที่ได้ ในด้านการเรียนภาษาก็จะพัฒนาขึ้นทั้งคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคถึงแม้ว่าเด็กจะใช้ไวยากรณ์ผิดบ่อย ๆ ก็ตาม เด็กชอบพูดในขณะที่กระทำ และกระทำเพื่อแสดงออกทางความคิด ถึงแม้ว่าเด็กจะเข้าใจคำมากขึ้น แต่ยังไม่เข้าใจคำที่เป็นนามธรรม เด็กชอบถามคำถามบ่อย ๆ คำพูดหรือการเล่าจะมีเรื่องจริงผสมจินตนาการ

1.1.4.4 วัยประถมศึกษาตอนต้น (อายุ 5 - 6 ปี)

เด็กอนุบาลและเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทักษะทางด้านสติปัญญาและทักษะทางวิชาการดีขึ้น เริ่มเรียนรู้ว่าสัญลักษณ์มีความหมาย และมีเทคนิคในการแปลความหมาย สัญลักษณ์เหล่านั้น เด็กเริ่มเรียนมโนทัศน์ใหม่ ๆ จากตัวอักษร เด็กน้อยคนที่สามารถทำความเข้าใจในสิ่งที่ตัวเองยังไม่มีเคยเรียนรู้และไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เด็กที่มีอายุหกขวบอาจใช้นิ้วหรือดินสอ เพื่อชี้ตามแนวบรรทัดในขณะที่อ่านเด็กต้องการอ่านออกเสียงเพื่อเข้าใจความหมาย เด็กมีความสนใจจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมในเรื่องจำนวนและสามารถเรียนรู้จำนวน เด็กยังต้องการประสบการณ์รูปธรรมจำนวนมาก ก่อนจะพัฒนามโนทัศน์จำนวนด้านธรรมชาติ มโนทัศน์เรื่องเวลาและมิติเป็นสิ่งที่เข้าใจยากสำหรับเด็ก แต่เด็กก็มีการเรียนรู้เกี่ยวกับอดีตและเรื่องราวในอนาคตของตนเองเด็กจะสับสนในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เชื้อเรื่องตำนานและจินตนาการการเรียนภาษาเกือบจะพัฒนาถึงขั้นสมบูรณ์เมื่ออายุหกขวบ การเรียนคำใหม่และความซับซ้อนของภาษายังคงดำเนินต่อไป เด็กเริ่มตระหนักว่าคำบางคำมีมากกว่าหนึ่งความหมาย

ผู้วิจัยได้สรุป พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงอายุ ไว้ดังนี้

ตาราง 1 พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงอายุ

	พัฒนาการทางร่างกาย	พัฒนาการทางสังคม	พัฒนาการทางอารมณ์	พัฒนาการทางสติปัญญา
อายุ แรกเกิด - 12 เดือน	-เริ่มควบคุมกล้ามเนื้อตาและขาได้ เช่น แกว่งขา ยกศีรษะ ลำตัวและขา ตั้งลำตัวในท่านั่ง และกลิ้งได้ -เริ่มใช้กิจกรรมทางปาก (ฟันเริ่มขึ้น)	-ใช้เวลาในการนอนและกิน -ตอบสนองการสัมผัส แสงและเสียง -เริ่มสังเกต -เริ่มเล่นด้วย เช่น การเล่น จ๊ะเอ๋	-ร้องไห้เมื่อเจ็บปวด -แสดงอารมณ์โดยการเคลื่อนไหวร่างกาย สีหน้า -อารมณ์ไม่คงที่	-เริ่มเรียนรู้ว่าเมื่อร้องไห้จะมีคนมาหา เมื่อหิวจะได้รับการให้อาหาร -ใช้ภาษาท่าทางและการเปล่งเสียง -เลียนเสียงสัตว์
อายุ 1 - 2 ปี	-เริ่มเดิน จากแบบไม่มีผู้ช่วย และเปลี่ยนเป็นวิ่ง -ปีนขึ้นลงบันไดได้ -วางไม้บล็อกซ้อนกันได้ -ลากเส้นดินสอได้	-แยกจากผู้อื่น -รู้สึกเป็นเจ้าของ -เล่นคนเดียว -ไม่รู้จักการแบ่งปัน	-มีอารมณ์ไม่คงที่ -เปลี่ยนแปลงง่าย -มีความรู้สึกเห็นใจ ไม่อยากเห็นคนอื่นร้องไห้	-พัฒนาการด้านจินตนาการและเหตุผล -เรียนรู้เรื่องเวลา เรื่องสี และการนับเลขโดยการจำ -เรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

ตาราง 1 (ต่อ)

	พัฒนาการทาง ร่างกาย	พัฒนาการทาง สังคม	พัฒนาการทาง อารมณ์	พัฒนาการทาง สติปัญญา
อายุ 1 - 2 ปี	-ลากเส้นดินสอได้ -แต่งตัวเองได้ -รับประทานอาหารได้ครบมื้อ -เริ่มใช้ช้อนได้ -ควบคุมการปัสสาวะได้			
อายุ 3 - 4 ปี	-มีกำลังสูงขึ้น -วิ่งและหยุดหมุนตัว กระโดด ปีนป่าย ทรงตัวโยน ลากและผลักได้ดีขึ้น -สร้างบล็อกไม้แนวตั้งและแนวนอนได้ -ระบายสี ชี้กและพับกระดาษ -ทราบมือข้างที่ถนัดจากการใช้กรรไกรตัดกระดาษ	-ให้ความร่วมมือกับผู้ใหญ่ -ดี และมีการแสดงความเป็นเจ้านาย -รับรู้การเจริญเติบโต -เล่นใกล้ ๆ กับเพื่อนและเริ่มเล่นด้วยกัน -รู้จักการแบ่งปัน -การรอคอย และการผลัดเปลี่ยน	-พัฒนาการทางอารมณ์ดีขึ้น -มีความรู้สึกที่ชัดเจน -เริ่มมีความกลัว -อยากรู้ อยากเห็น -เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น	-สำรวจสิ่งแวดล้อม -เรียนรู้รูปแบบเหตุการณ์ -เรียนรู้การเพิ่มลดจำนวน -สามารถจัดหมวดหมู่ -ภาษาและโครงสร้างประโยคดีขึ้น -กระทำเพื่อแสดงออกจากความคิด -มีจินตนาการ

ตาราง 1 (ต่อ)

	พัฒนาการทาง ร่างกาย	พัฒนาการทาง สังคม	พัฒนาการทาง อารมณ์	พัฒนาการทาง สติปัญญา
อายุ 5 - 6 ปี	-ควบคุมการทรงตัวได้ดี เช่นการเขย่ง กระโดด ปีน วิ่ง เต้น -เล่นกีฬาได้บางชนิด -เขียนได้แต่มีลายเส้นไม่คงที่ -สามารถระบายสี วาดภาพ ตัดกระดาษได้	-เริ่มเข้าสังคม -มีมิตรภาพ -ให้ความร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่น -เริ่มสร้างกฎเกณฑ์ และเปลี่ยนกฎเกณฑ์เพื่อให้ตนเองชนะ -ยังไม่สามารถแยกถูกผิด	-มีประสบการณ์ในการเข้าใจถึงอารมณ์ ยอมรับสังคม -ใช้คำพูดแสดงอารมณ์ -ควบคุมความรู้สึกได้ดีขึ้น	-ด้านวิชาการดีขึ้น -อ่านสัญลักษณ์ ออกเพื่อให้เข้าใจความหมาย -เรียนรู้จากรูปธรรมก่อนจะพัฒนาการเป็นมโนทัศน์ -รับรู้ถึงอดีตประวัติศาสตร์ -ภาษาเกือบถึงขั้นสมบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงทางพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กจะมีความแตกต่างชัดเจนและในแต่ละระยะของการเติบโตสามารถอธิบายหลักการและเหตุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 พฤติกรรมการเรียนรู้

เด็กที่มีอายุในวัยนี้จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัส คือ การมอง การฟัง การสัมผัส การชิม และการดม ทำให้เกิดความรู้สึกและการเรียนรู้ นอกจากนี้ (โทมัส อาร์ เมอเร, 2535) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็นการแสดงพฤติกรรม 4 ด้าน ได้แก่

1.2.1 พฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหว (gross motor behavior) พัฒนาการด้านนี้เป็นความสามารถของร่างกายในด้านการเคลื่อนไหวเป็นความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อขนาดใหญ่ พฤติกรรมส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญของระบบประสาทส่วนกลาง พฤติกรรมด้านนี้ได้แก่ความสามารถในการยืน การเดิน การนั่ง การคืบ การคลาน การคว่ำ การกระโดด เป็นต้น

1.2.2 พฤติกรรมทางด้านการใช้ภาษา (language behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมด้านการสื่อสาร เช่น การแสดงออกทางใบหน้า การใช้วาระต่าง ๆ เช่น มือ หรือศีรษะ ถ่ายทอดสิ่งที่คิด การเปล่งเสียง และใช้ภาษาพูด รวมทั้งเข้าใจการสื่อสารของผู้อื่นด้วย

1.2.3 พฤติกรรมทางด้านสังคม และนิสัยส่วนตัว (personal social behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมถึงการตอบสนองของเด็กต่อบุคคลอื่นในด้านวัฒนธรรมและสังคมแบบของพฤติกรรมในกลุ่มนี้เช่น การเลี้ยงดู การฝึกขับถ่าย การตอบสนองต่อการฝึกหัดในสังคมต่าง ๆ การเล่น พัฒนาการทางด้านความเป็นเจ้าของ การยิ้ม และการตอบสนองต่อวัตถุบางอย่าง เช่น กระแจะ เป็นต้น

1.2.4 พฤติกรรมทางด้านการปรับตัว (adaptive behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมทางด้านการเชื่อมโยงของการใช้มือ สายตา การถือวัตถุ การแก้ปัญหาในด้านการปฏิบัติ การสำรวจ และการจัดกระทำต่อวัตถุตัวอย่าง การจัดกล่องลูกบาศก์ การสั่นระฆัง การวาดภาพ เป็นต้น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลง

2.1 ความหมายของการร้องเพลง

การร้องเพลงไม่ใช่เพียงแค่การเปล่งเสียงให้สมบูรณ์และตรงตามโน้ตเท่านั้น อารมณ์และความรู้สึกเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอดบทเพลงนั้น ๆ ให้มีความไพเราะ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจและรับรู้ถึงสิ่งที่ผู้ร้องต้องการสื่อออกมาจากบทเพลง ดังที่ (ดวงใจ ทิวทอง, 2560) ได้อธิบายไว้ว่า ศิลปะการขับร้องเป็นศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักการทางวิทยาศาสตร์และศาสตร์ของการใช้เสียงเป็นศิลปะอันละเอียดอ่อน หลักการทางวิทยาศาสตร์ได้แก่ การศึกษาสรีรวิทยาส่วนที่ใช้เปล่งเสียง ธรรมชาติการทำงานของกล้ามเนื้อและอวัยวะของร่างกาย ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีของนักร้อง ส่วนศาสตร์ของการใช้เสียงได้แก่ การศึกษาศิลปะวิธีการขับร้องทั้งในหลักการของการเปล่งเสียงขับร้องและกระบวนการใช้เทคนิคการขับร้องเพื่อสื่อบทเพลงได้อย่างไพเราะ โดยสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงอย่างได้ความรู้สึกตามอารมณ์ของบทเพลง

2.2 องค์ประกอบของการร้องเพลง

การหายใจ ลมหายใจ และการเปล่งเสียง เป็นสิ่งที่ผู้ร้องควรให้ความสำคัญควบคู่ไปด้วยกัน เพื่อให้เกิดเสียงที่ไพเราะ ไม่เพี้ยนต่ำหรือสูง และไม่เกิดผลกระทบต่อเสียงที่เกิดจากการหายใจไม่พองเหมาะกับความต้องการในการเปล่งเสียง โดยมีการอธิบายองค์ประกอบของเสียงในการใช้ร้องเพลงจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้

2.2.1 ส่วนประกอบสำคัญในเสียงโดย Aarksara (อักษรา, 2560) แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1.1 การหายใจ และลมหายใจ (Air Function Airflow) คือความเร็วของอากาศที่ไหลผ่านช่องปากของเรา ถ้าเรามีอากาศไม่เพียงพอ โหนดที่เราเปล่งออกมาก็มีโอกาสที่จะกลายเป็นแฟลตโน้ตได้ แฟลตโน้ตคือระดับเสียงที่ถูกเปล่งออกมาต่ำกว่าโน้ตที่เราตั้งใจเอาไว้ และถ้าเรามีอากาศมากเกินไป โหนดที่เราเปล่งออกมาก็อาจจะกลายเป็นชาร์ปโน้ต ซึ่งหมายถึงระดับเสียงที่สูงกว่าโน้ตที่ตั้งใจเอาไว้

2.2.1.2 การเปล่งเสียง (Vocal Placement) นักร้องจำเป็นต้องมีการจัดวางกล่องเสียงให้ดี เพื่อให้เสียงร้องที่ดีที่สุดถูกเปล่งออกมาอย่างง่ายดาย หากเสียงไม่ถูกจัดวางให้ถูกที่ถูกทาง หรือกระแสมหายใจไม่พอเหมาะ นักร้องจะต้องบีบและเกร็งกล้ามเนื้อคอมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เสียงเพี้ยน และเกิดปัญหามากยิ่งขึ้น

2.2.2 อรรถาธิบายกระบวนการดวงใจโดย(ดวงใจ ทิวทอง, 2560) ได้จัดกลุ่มกระบวนการร้องเพลงแบ่งเป็น 6 หัวข้อ ประกอบด้วย

2.2.2.1 เปิด การ "เปิด" เป็นการขับร้องปฏิบัติด้วยการเปิด 2 ลักษณะ ประกอบด้วย การเปิดการวางท่าทางร่างกาย คือ การใช้หลังส่วนล่างเป็นฐานสำคัญ กระดูกสันหลังตรง เปิดหัวไหล่ ขยายซี่โครง ลำตัวตรง ขยายกระดูกสันนอกโน้มตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย ยืนด้วยการผ่อนหัวเข้าอย่างไม่มีตึง เขิงกรานอยู่ในตำแหน่งคล้ายนั่งอย่างพร้อมใช้กล้ามเนื้อทุกส่วน ท่ายืนที่ดีของนักร้องนั้นคือการยืนด้วยความรู้สึกนั่งโดยนักร้องจะรู้สึกคล้ายกับวางนั่งอยู่ในขณะที่ยืน ต้องใช้เครื่องดนตรีในร่างกายทุกส่วนอย่างผ่อนหลวม เมื่อใช้ร่างกายอยู่ในตำแหน่งที่พร้อม การใช้อวัยวะและกล้ามเนื้อในร่างกายจะมีประสิทธิภาพด้วยการหายใจเข้าอย่างธรรมชาติ และหายใจออกด้วยการควบแน่นลม ส่งเป็นแรงพุงเสียงด้วยลมน้อยอย่างมีจุดรวมเสียงไปผ่านสายเสียงอย่างนุ่มนวลและเรียบเนียน ลักษณะการเปิดในอีกรูปแบบหนึ่งคือ การเปิดการวางท่าทางใบหน้า ประกอบด้วย การยืมภายในโดยการยืมด้วยหางตา ยกลูกแก้มโดยยกส่วนโหนกแก้มขึ้นด้วยกล้ามเนื้อบนใบหน้า (zygomaticus muscle) ซึ่งเป็นกล้ามเนื้อหลักที่พาดตรงจากโหนกแก้ม (cheekbone หรือ zygomatic bone) มาที่มุมปาก เป็นการทำงานร่วมกันกับการยืมด้วยหางตาเปิดทุกส่วนของใบหน้ามากขึ้น เพื่อเปิดโพรงหน้าให้มีเนื้อที่สำหรับก้องกังวานเสียง โดยผู้ฝึกชาวไทยจะต้องใช้การเปิดให้มากขึ้นกว่ามาตรฐานของชาวตะวันตก เนื่องจากโครงสร้างของร่างกายที่แตกต่างกัน ผู้ฝึกสามารถใช้ความรู้สึกของการเปิดปากบนเพื่อกัดผลแอปเปิ้ลด้วยฟันบนเพิ่มซึ่งจะทำให้เปิดใบหน้าได้มากขึ้นอีก

การ”เปิด” ด้วยการวางท่าทางร่างกายและใบหน้าดังเช่นที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เป็นการฝึกขั้นพื้นฐานที่จะทำให้การขับร้องเป็นไปได้อย่างดี ท่าทางการยืนของผู้ร้องจะมีความผ่อนคลายและสง่างามไปพร้อมกัน รูปหน้าการอ้าปากจะทำให้เสียงที่เปล่งออกมามีความกังวานและสามารถต่อยอดไปสู่กระบวนการถัดไปได้เป็นอย่างดี

2.2.2.2 ปล่อย การ”ปล่อย” เป็นการขับร้องปฏิบัติโดยมีหลักการสำคัญคือการปล่อยร่างกายให้ผ่อนคลายด้วยการทำงานอย่างครบถ้วนของอวัยวะและกล้ามเนื้อทุกส่วนซึ่งใช้เป็นเครื่องดนตรี ปล่อยขากรรไกรล่างลงด้วยข้อต่อขากรรไกร (temporomandibular joint) ให้ลงอย่างพอดี โดยใช้ลักษณะของการหาวนอนในช่วงเริ่มต้นและช่วงกลาง ซึ่งการปล่อยขากรรไกรล่างลงนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการเปิดปากบนขึ้นในขั้นตอนแรก

2.2.2.3 ห่อ การ”ห่อ” เป็นการขับร้องปฏิบัติโดย การห่อปากกลมด้วยการจับปากกลมเล็ก ใช้ความรู้สึกว่ามุมปากทั้งสองข้างจับเข้าหากัน จะเกิดเป็นลักษณะปากกลมลักษณะเดียวกับที่ใช้เปล่ง”สระอุ” ใช้วงปากในการห่อปาก (กล้ามเนื้อที่เป็นวงอยู่รอบปาก ทำหน้าที่เม้มริมฝีปาก หรือทำปากยื่น ที่ภาษาแพทย์เรียกว่า orbicularis oris ว้ายวงปาก) ซึ่งตำแหน่งปากกลมนี้ส่งผลให้ผู้ฝึกสามารถเปิดช่องคอหอยเพิ่มโดยเพดานอ่อนจะแผ่ออกและยกขึ้นทั้งนี้จะส่งผลให้เกิดพื้นที่ก้องกังวานเสียงในโพรงก้องกังวานเสียงทุกส่วนเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากการห่อปากกลมนี้ สายเสียงจะทำงานในการดัดแปลงกระแสลมผ่านเป็นเสียงขับร้องได้อย่างนุ่มนวล และยังส่งผลให้สามารถเชื่อมระยะเสียงให้เป็นหนึ่งเดียว (one register) ได้อย่างราบรื่น การฝึกด้วยปากกลมนี้เป็นการนวดสายเสียงอย่างช้าวนไปด้วยตลอดระยะเวลาการฝึก ดังนั้นผู้ที่ฝึกกระบวนการแบบนี้จะมีสายเสียงที่แข็งแรงและแข็งแกร่ง ส่งผลให้มีกระบวนการร้องเพลงและมีสุขลักษณะเสียงที่ดีอีกด้วย การห่อปากกลมนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการปล่อยขากรรไกรล่างลง

2.2.2.4 ยื่น การ”ยื่น” เป็นการขับร้องปฏิบัติโดย ยื่นริมฝีปากบนออกจากฟันบน โดยให้ยื่นริมฝีปากบนออกให้มากที่สุด โดยใช้วงปากกำกับ จะทำให้เกิดพื้นที่ในโครงหน้าเพิ่มมากขึ้น นักร้องชาวไทยจะต้องใช้การยื่นริมฝีปากบนให้มากกว่าในมาตรฐานการขับร้องของชาวตะวันตก เมื่อสามารถยื่นริมฝีปากบนได้พร้อมกับการห่อปากกลมด้วยนั้น จะเห็นพัฒนาการของเสียงขับร้องได้อย่างชัดเจน ทั้งในลักษณะความไพเราะของเสียงและในกระบวนการส่งเสียงก้องกังวานออกภายนอกร่างกาย ทั้งนี้ระหว่างการขับร้องไม่ควรให้มองเห็นฟันล่าง โดยให้ปล่อยริมฝีปากล่าง โดยไม่ต้องกำหนดรูปแบบและให้ปรับตัวอย่างเป็นธรรมชาติ ร่วมไปกับการทำงานของริมฝีปากบน การยื่นริมฝีปากบนออกจากฟันบนนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการห่อปากกลม

2.2.2.5 เก็บ การ"เก็บ" เป็นการขับร้องปฏิบัติโดย การเก็บคางเข้าหาลำตัว หลังจากการปล่อยขากรรไกรล่างลง การปล่อยคางลงและเก็บคางเข้าหาลำตัวอย่างผ่อนรวมเป็นวิธีที่ถูกต้อง การขับขากรรไกรและคาง หรือใช้ลักษณะการเคี้ยวมากเกินไป เป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง ผู้ฝึกควรระวังการยื่นคางตลอดเวลาในการขับร้อง การยื่นคางจะส่งผลโดยตรงต่อที่อยู่ของกล่องเสียง หากที่อยู่ของกล่องเสียงอยู่ผิดที่ เกิดจากแรงดึงหรือดันของกล้ามเนื้อโดยรอบ จะส่งผลเสียต่อการเปล่งเสียงโดยตรง การยื่นคางจะขัดขวางการก้องกังวานของเสียง การเก็บคางนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับการปล่อยขากรรไกรล่างลง

2.2.2.6 วาง การ"วาง" เป็นการขับร้องปฏิบัติโดย วางลิ้นอย่างผ่อนหลวม การผ่อนลิ้นไม่ให้เกร็งมีความสำคัญ การวางตำแหน่งลิ้นอย่างเป็นอิสระ จะส่งผลให้เสียงก้องกังวานได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งระวังการกดลิ้นแบนอย่างแข็งเกร็งการวางตำแหน่งปลายลิ้นผิดที่ จะส่งผลเสียต่อตำแหน่งของกล่องเสียง การวางลิ้นนี้จะเกิดขึ้นพร้อมกับทุกกระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้ว

องค์ประกอบของการออกเสียงทั้ง 6 ที่ใช้ในการปฏิบัติร้องเพลงเป็นเทคนิคพื้นฐานที่ทุกหัวข้อล้วนมีความสัมพันธ์กัน ทุกกระบวนการจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เมื่อผู้ฝึก มีความเข้าใจและฝึกอย่างเป็นประจำจะสามารถทำให้ทักษะการร้องเพลงมีการพัฒนาขึ้น และเป็นไปอย่างธรรมชาติ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการร้องเพลงกับเด็ก

3.1 ทักษะทางการร้องเพลงกับเด็ก

การร้องเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งเมื่อเด็กเริ่มมีการเปล่งเสียงได้ เด็กจะเปล่งเสียงออกมาในลักษณะของการร้องเพลง เด็กจะเกิดการเลียนแบบเสียงที่ตนเองได้ยินเสมอ ซึ่งในระยะแรกอาจฟังดูไม่เป็นทำนอง แต่สังเกตได้ว่าเด็กเปล่งเสียงร้องออกมาซึ่งมีใช้ลักษณะของการพูดแต่เป็นการเลียนแบบทำนองที่ได้ยิน ในเวลาต่อมาเด็กอาจฮัมทำนองด้วยตนเอง ซึ่งแสดงว่าเด็กเริ่มมีแนวคิดในการร้องเพลง มีความสนใจและต้องการแสดงออกทางดนตรี จึงอาจกล่าวได้ว่าการร้องเพลงเป็นกิจกรรมอันดับแรกๆที่เด็กสามารถทำได้ เป็นกิจกรรมที่เป็นจุดเริ่มต้นสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีและทักษะต่าง ๆ ต่อไป (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540)

ในการร้องเพลงภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกเสียงซึ่งทักษะทางการพูดเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เด็กออกเสียง และสื่อความหมายในการร้องเพลงได้ดียิ่งขึ้นซึ่ง (พรพรรณ เหลืองสุวรรณ, 2531) ได้กล่าวถึงความสามารถทางทักษะการพูดของเด็กในแต่ละช่วงอายุดังนี้

อายุ 0 - 2 ปี เด็กแรกเกิดจะเริ่มสื่อสารด้วยภาษาท่าทาง และสามารถพูดคำบางคำได้ชัดเจนเมื่อเริ่มพูดได้ แต่จะไม่เข้าใจความหมายของคำ อายุ 18 เดือน สามารถพูดเพิ่มขึ้นได้เรื่อย ๆ จากประมาณ 10 คำ ถึง 30 คำ

เมื่อเด็กมีอายุประมาณ 2 ปี จะยังพูดไม่ชัด และมักจะคอยตั้งคำถามอยู่เสมอ เช่น ทำไม อะไร เป็นต้น โดยตัวอักษรที่ยังออกเสียงไม่ชัดคือ ร,ล และคำควบกล้ำ บางครั้งยังพูดกลับกัน ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา

อายุ 3 ปี มีพัฒนาการทางภาษาเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเรียกชื่อสิ่งใหม่ตามความเข้าใจของตน สามารถเข้าใจคำพูดง่าย ๆ ของผู้ใหญ่ เช่น อย่า ไม่ แต่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องของผู้ใหญ่ได้ เนื่องจากยังไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่มองไม่เห็น และยังไม่ลิ้มคำถามว่าทำไม จะพยายามทำความเข้าใจกับคำถามที่ตนเองถามไปเช่นกัน

อายุ 4 ปี ในด้านพัฒนาการทางภาษาเด็กในวัยนี้ เริ่มที่จะแสดงความเป็นตัวตนอย่างเห็นได้ชัดขึ้น เกิดความสนใจในคำพูดของผู้ใหญ่ และเกิดการเลียนแบบ มีการพูดประโยคที่มีความยาวมากขึ้น และเริ่มเกิดคำถามที่มีเหตุ มีผลมากขึ้น และเด็กในวัยนี้ยังสามารถฟังนิทานซ้ำ ๆ ได้โดยไม่เบื่ออีกด้วย

อายุ 5 ปี เริ่มเกิดความเข้าใจในคำพูด ข้อความยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดี และพยายามพูดยาว ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการเรียบเรียงประโยค ชอบแสดงบทสมมติประกอบในการฟังนิทาน และชอบฟังนิทานประเภทเทพนิยาย

อายุ 6 ปี เด็กส่วนใหญ่เกิดความสนใจในการพูด ชอบที่ได้สนทนาพูดคุยกับเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่ มากกว่าการเล่นกับสิ่งของ เมื่อได้สนทนากับผู้อื่นจะทำให้มีความสุขมาก มักจะไม่พอใจกับการถูกวิจารณ์ต่อหน้าผู้อื่นหรือชุมชนชอบฟังเรื่องราวต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เริ่มสนใจในการอ่าน โดยเฉพาะเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

3.2 ลักษณะกิจกรรมการร้องเพลงของเด็ก

กิจกรรมการร้องเพลงในเด็กปฐมวัย มีลักษณะคือ ไม่ควรให้ใช้เสียงอย่างหนักหรือแผ่วเกินไป ทั้งสองรูปแบบล้วนเป็นการทำลายเสียง ไม่ควรให้สายเสียงของเด็กถูกใช้อย่างหนักหน่วงดังเช่นเสียงผู้ใหญ่ ไม่ควรปล่อยให้เด็กเปล่งเสียงโดยการเลียนแบบเสียงของผู้ใหญ่ เพราะนั่นคือการโหมใช้สายเสียงอย่างผิดวิธี และทำให้เกิดการยึดกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในกล่องเสียงอย่างหนักจนเสียงเสีย รวมทั้งทำให้การทำงานของขากรรไกร ลิ้นและช่องคอหอยเกิดอาการเกร็ง ผลลัพธ์ที่ได้คือ เสียงจะเสียไปอย่างถาวรโดยเฉพาะหากถูกกระทำเช่นนั้นในวัยแรกเริ่ม (ดวงใจ ทิวทอง, 2560) กล่าวคือลักษณะกิจกรรมของการเปล่งเสียงของเด็กควรไปเป็นอย่าง

ธรรมชาติ ไม่ฝึนธรรมชาติให้เด็กเลียนเสียงแบบผู้ใหญ่ เข้าใจในการเจริญเติบโตของเด็กปล่อยให้
การออกเสียงพัฒนาไปตามลำดับของการเจริญเติบโต

โดยการฝึกเปล่งเสียงของเด็ก เด็กจะต้องได้รับการฝึกโดยวิธีการร้องตัวโน้ตเริ่มจาก
อย่างง่าย โดยการฝึกให้เด็ก ร้องโน้ต Do Re Mi โดยใช้สัญลักษณ์ของโน้ตที่ใช้อ่าน แทนด้วยรูป
ดอกไม้ สัตว์ หรือสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อให้เด็กอ่านโน้ตได้ง่าย สนุกสนานและเพลิดเพลินไปกับการ
เรียนการสอน โดยใช้เสียงเป็นตัวช่วยในการฟังให้ร้องตามจากการกดเปียโน เริ่มต้นจากการฟัง
โน้ต ผู้สอนควรทดสอบว่าเสียงต่ำ และสูงที่สุดของเด็กอยู่ที่โน้ตตัวไหน เพราะเด็กโน้ตที่ใช้แต่ละคน
จะมีความสูงต่ำของเสียงที่ไม่เท่ากัน และเริ่มต้นฝึกเปล่งเสียงโดยการเล่นตัวโน้ตที่เด็กสามารถร้อง
ได้ เพื่อไม่ให้เป็นฝืนธรรมชาติในการร้องเพลงของเด็ก

นอกจากการฟังและการร้องให้ตรงโน้ตแล้วเรื่องของกิจกรรมเข้าจังหวะเป็นเรื่องที่
สำคัญอีกอย่างหนึ่งของการร้องเพลงและการเล่นดนตรี การใช้เครื่องดนตรีหรือการร้องเพลง
ประกอบได้ตรงตามจังหวะจะทำให้ผู้ฟังได้ฟังดนตรีอย่างราบรื่น สำหรับเด็กนั้น ค่าของตัวโน้ตที่
ง่ายและสามารถทำให้เข้าใจได้นั้น คือ โน้ตตัวดำ โน้ตตัวขาว โน้ตตัวกลม ตัวเข้บัต1ชั้น เป็นต้น

3.3 ประโยชน์ของการร้องเพลงสำหรับเด็ก

การร้องเพลงสำหรับเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนอยู่เป็นอย่างมาก เด็กจะได้รับความ
เพลิดเพลิน ในการเรียนการสอน ถือว่าเป็นการได้รับความรู้พร้อมกับความสนุกสนานไปด้วย
เสริมสร้างการพูดการออกเสียงทราบความหมายของคำและประโยค ฝึกให้เด็กมีความกล้า
แสดงออกกล้าที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างสัมพันธ์ปรับตัวกับให้สามารถทำงานร่วมกันกับ
ผู้คนรอบข้างทำให้มีจิตใจที่อ่อนโยน และมีร่างกายแข็งแรงจากการสร้างกล้ามเนื้อเมื่อออกกำลังกาย
ประกอบไปกับบทเพลงอีกด้วย

โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงประโยชน์ที่ได้รับจากการร้องเพลงไว้ดังนี้

- (1) เพื่อให้มีจิตใจผ่องใส
- (2) เกิดความรื่นเริงสนุกสนาน
- (3) เกิดความรักใคร่กลมเกลียวในหมู่คณะ
- (4) ผ่อนคลายความเครียด
- (5) ช่วยให้มีสมาธิที่ดีขึ้น
- (6) แก้อาการง่วงนอน
- (7) มีความกล้าแสดงออก

นอกจากนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2538) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการร้องเพลงไว้ว่า การร้องเพลงก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์

4 การสอนตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method)

4.1 ประวัติดาลโครซ (Dalcroze)

ภาพประกอบ 2 ดาลโครซ (Dalcroze)

ดาลโครซ (Dalcroze) หรือ เอมีลี ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques - Dalcroze) กำเนิดเมื่อปี ค.ศ 1865 - 1950 เป็นชาวสวิสตั้งแต่กำเนิด ได้รับการฝึกฝนและเล่าเรียนดนตรีมาตั้งแต่เด็ก เป็นผู้ที่รักและใฝ่ศึกษาดนตรีตลอดมาหลังจากจบสถาบันดนตรีแห่งกรุงเวียนนา (Vienna Conservatory) เริ่มอาชีพเป็นนักแสดง นักร้อง ผู้อำนวยการเพลง นักกวี นักประพันธ์เพลง เปียโนและนักดนตรีเฝ้าพันธุ์วิทยา (Ethnomusicologist) รวมทั้งเป็นศาสตราจารย์ทางดนตรี ณ กรุงเจนีวา

ความรู้และความสามารถทางด้านดนตรีในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการค้นคว้าวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อนำไปพัฒนาระบบการเรียนการสอนดนตรี ความสงสัยและความต้องการของเขาทำให้เกิดความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีเป็นเรื่องของการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีโดยแท้จริง ดาลโครซ (Dalcroze) ได้มุ่งทุ่มความสามารถ และความคิดทั้งหมดในการปรับปรุงแก้ไข และคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ ในการสอนดนตรี จากการสังเกต การศึกษา ทดลองค้นคว้า

เป็นเวลานาน ทำให้ดัลโครซ (Dalcroze) ได้แนวการสอนดนตรี ซึ่งมีสาระสำคัญคือการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีโดยเน้นความสำคัญไปทางเรื่องเสียง โดยใช้หลักของการ เคลื่อนไหวเป็นสื่อทำให้สามารถเข้าใจเรื่องดนตรีได้อย่างเข้าใจแก่นสาร

4.2 ปรัชญาการศึกษาของดัลโครซ (Dalcroze)

จากการเรียนรู้ ทดลองและความสนใจในเรื่องดนตรีของ ดัลโครซ (Dalcroze) ทำให้ เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายในการเรียนการสอนดนตรี ดัลโครซ (Dalcroze) สังเกตเห็นว่า การเรียนดนตรีที่ใช้กันอยู่มิได้เสริมสร้างความเข้าใจในดนตรีอย่างถ่องแท้กับนักเรียน ดัลโครซ (Dalcroze) เห็นว่าเป็นปัญหาในการสอนเกิดขึ้นมากมาย เช่นการสอนทฤษฎีดนตรีที่เต็มไปด้วย กฎเกณฑ์สัญลักษณ์มากมาย โดยไม่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเสียง แต่สิ่งที่ทฤษฎีดนตรีควร พาดพิงถึงคือการแสดงออกซึ่งความรู้สึก ทำอย่างไรจึงทำให้การสอนดนตรีเป็นเรื่องของการศึกษา และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเสียง การรับรู้โดยการฟัง และตำราทางดนตรีเกี่ยวกับเรื่อง การประสานเสียงหรือการสอดประสาน (Counterpoint) ถึงมีแนวการเขียนที่เต็มไปด้วย ศัพท์เทคนิคมากมายยากแก่การเข้าใจ แทนที่น่าจะเป็นการเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาการฟังเพื่อให้เกิด ความเข้าใจเกี่ยวกับการประสานเสียงเสียก่อน (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2538) ซึ่งสอดคล้องกับที่ (อึ้งอัมพร นิลวรรณ, 2018) ได้กล่าวไว้ว่า ดัลโครซ (Dalcroze) ตระหนักความจริงในเรื่องระบบ การสอนดนตรีแบบดั้งเดิมในยุคนั้นว่าเป็นการสอนที่มุ่งเน้นแต่ความนึกคิดและมองข้าม ความสำคัญของประสาทสัมผัสโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้เรียนต่อดนตรี กระบวนการ สอนไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ในการเรียนรู้ทักษะดนตรีเบื้องต้นตั้งแต่เมื่อ แรกเรียนดนตรี ดัลโครซ (Dalcroze) ได้ตระหนักถึงปัญหาที่นักศึกษาที่วิทยาลัยดนตรีเห็นว่า ต้นเหตุของปัญหาสำคัญหลัก 2 ประการที่ต้องปรับปรุง คือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับจังหวะ และการที่ นักเรียนขาดทักษะการได้ยินเสียงจากภายใน (Inner Hearing) ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่มีความจำเป็น ต่อผู้เล่นดนตรีที่จะทำให้สามารถแสดงออกทางดนตรีได้อย่างสมบูรณ์

แนวคิดของดัลโครซ (Dalcroze Method) คือการใช้ประสาทสัมผัสโสตประสาทและ การมองเห็นตอบสนองต่อจังหวะและเสียงดนตรี ทำให้เสียงดนตรีมีความเป็นนามธรรม กลายเป็น สิ่งที่รับรู้และแสดงออกได้อย่างเป็นรูปธรรมผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังเช่น (ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555) ได้กล่าวไว้ว่าดัลโครซ (Dalcroze) เชื่อว่าการพัฒนาการฟัง ควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวที่ร่างกายเกิดการตอบสนอง ช่วยทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีได้ และนี่คือจุดเริ่มต้นของ ยูริธึมมิก ซึ่งเป็นการสอนให้เด็กรู้จักการเคลื่อนไหวให้เข้ากับจังหวะดนตรี หรือการเคลื่อนไหวสนองตอบดนตรี และนอกเหนือไปจาก ยูริธึมมิกแล้ว การอ่านโน้ต โดยใช้ระบบ

โซลเฟจ และการสร้างสรรค์โดยทันทีในลักษณะของ improvisation เป็นหลักการที่ดาลโครซเน้นด้วยเช่นกัน แนวคิดของดาลโครซ (Dalcroze Method) จึงเป็นวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนดนตรีเข้าใจถึงแก่นแท้ของดนตรีซึ่งก็คือความรู้สึกรู้สึกจากภายในของแต่ละบุคคล ถ่ายทอดออกมาเป็นการเคลื่อนไหวทำให้เข้าใจเรื่องจังหวะ การได้ยินเสียงจากภายในจะทำให้สามารถถ่ายทอดออกมาโดยเสียงร้องหรือเครื่องดนตรีนั้น ๆ ของผู้เล่นได้อย่างดีและสมบูรณ์

4.3 ระบบการสอนดนตรีของดาลโครซ (Dalcroze Method)

ดาลโครซมีหลักการสอนดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีใช้ชื่อว่า "ยูริธึมมิก" (Eurhythmics) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตั้งใจฟังเสียงอย่างมีสมาธิและตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรีง่าย ๆ ในเรื่อง จังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความยาวสั้น นอกจากนั้นดาลโครซ (Dalcroze) ยังใช้หลักการสอนโซลเฟจ (Solfege) ซึ่งเป็นการฝึกการอ่านและการฟังเพื่อจดจำระดับเสียงต่าง ๆ บนบรรทัดห้าเส้น รวมถึงกิจกรรมอิมโพรไวเซชัน (Improvisation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีในทันทีทันใด โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามพัฒนาการของเด็ก วิธีสอนตามแนวคิดของดาลโครซ (Dalcroze Method) นี้ได้ชี้เด่นชัดว่ามีการให้ความสำคัญของการฝึกโสตประสาททางด้านต่าง ๆ เช่น จังหวะ ระดับเสียง ความแตกต่างของเสียง โดยใช้กิจกรรมการสอนยูริธึมมิก การสอนโซลเฟจ และการอิมโพรไวเซชัน เป็นสื่อ และมีลำดับขั้นตอนจากง่ายมาหายากตามพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรมหลักของการสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfege) และกิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) ดังนี้

4.3.1 กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics)

เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อองค์ประกอบดนตรีอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อสร้างความตื่นตัวให้แก่ประสาทสัมผัส มีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.3.1.1 การเคลื่อนไหวที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของเวลา พลังงานหรือแรง และพื้นที่ (Time-Energy-Space) มีลักษณะความสัมพันธ์ที่แสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ใช้พื้นที่ เวลา และแรงมากเมื่อต้องการเคลื่อนไหวช้า และการเคลื่อนไหวที่ใช้พื้นที่ เวลา และแรงน้อยเมื่อต้องการเคลื่อนไหวเร็วขึ้น ในบทเพลงต่าง ๆ จะมีลักษณะเฉพาะในเรื่องของความดัง-เบาของเสียง ความสั้น-ยาว ของทำนอง ทำให้การเคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลงในแต่ละบทเพลงแตกต่างกัน เช่น เพลงที่มีทำนองช้า ต่อเนื่อง ลักษณะการเคลื่อนไหวต้องมีการก้าว

เท้าที่ยาวขึ้น กล่าวคือ การใช้พื้นที่ในการก้าวเท้ามากขึ้น เวลาในการก้าวเท้าย่อมใช้นานขึ้นส่งผลต่อให้ต้องใช้แรงในการทรงตัวและก้าวเท้ามากขึ้นเช่นกัน

4.3.1.2 การเคลื่อนไหวที่ใช้ทุกพื้นที่รอบตัวเองในการเคลื่อนไหวแต่ละครั้ง (Kinesphere)

4.3.1.3 การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงที่ได้ยิน (Plastic Animee) เป็นการเคลื่อนไหวตามองค์ประกอบของดนตรีในบทเพลงที่ได้ยิน

4.3.1.4 การนำอุปกรณ์หรือสื่อมาใช้ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555)

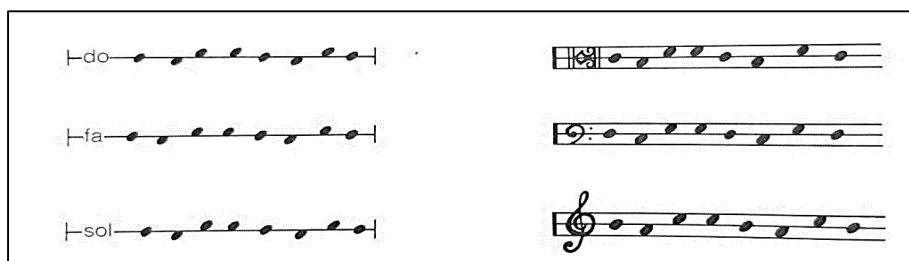
(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) ได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสอนโดยใช้ ยูริธึมมิก ไว้ว่า วิธีการทั่วไปของ ดาลโครซ (Dalcroze Method) คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงการเคลื่อนไหวตอบสนองการได้ยินเสียงดนตรี โดยในเวลาเดียวกันครูจะคอยแนะนำผู้เรียนให้ฝึกคิดวิเคราะห์ตามไปด้วยตลอด เพื่อให้การเคลื่อนไหวตอบสนองตามความรู้สึกของเสียงดนตรีที่ได้ยินอย่างเหมาะสม การเคลื่อนไหวโดยทั่ว ๆ ไปซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่ผู้เรียนควรมีความรู้มีสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ได้แก่ การตบมือ การเหวี่ยง การหมุนตัว การให้จังหวะ การโน้มตัว การเอี้ยวตัว การพูด การร้อง และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ได้แก่ การเดิน การวิ่ง การคลาน การกระโดด การสไลด์ การควม การกระโดดสองขา

การเคลื่อนไหวในลักษณะต่าง ๆ นี้เป็นการเคลื่อนไหวจากแบบง่าย ไปจนถึงยาก ทำให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางดนตรี ในความเข้าใจเกี่ยวกับ จังหวะ ความดัง-เบา เสียงสูง-ต่ำ ทำนองและการสอดประสาน เป็นต้น

4.3.2 กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง โซลเฟจ (solfege)

เป็นระบบการอ่านโน้ตโดยเริ่มจากใช้บรรทัดเส้นเดียว จนถึง 5 เส้น เป็นการฝึกอ่านจากง่ายไปยากตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการฟังและอ่านในระดับเสียงที่ถูกต้อง โดย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) ได้อธิบายระบบการสอนนี้ไว้ว่า นอกจาก ยูริธึมมิก แล้ว ดาลโครซ (Dalcroze Method) ยังเน้นในเรื่องของการอ่านโดยใช้ระบบโซลเฟจ แบบอยู่กับที่เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องของระดับเสียงที่แน่นอน (perfect pitch)

การอ่านเริ่มต้นโดยใช้บรรทัดเพียงเส้นเดียว โดยมี 3 ลักษณะ เพื่อนำไปสู่บรรทัด 5 เส้น และกฎเสียง 3 ลักษณะคือ กฎแจซอล กฎแจฟา และกฎแจเทนเนอร์ ต่อไป

ภาพประกอบ 3 การอ่านระบบโซลเฟจ

ที่มา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544)

ระบบโซลเฟจโดยมี โด อยู่ที่ C และใช้เลขโรมัน บอกลำดับของโน้ตและเลขอาราบิก แทนระดับเสียงในบันไดเสียงไดอะโทนิค ดังนี้

ภาพประกอบ 4 บันไดเสียงซีเมเจอร์

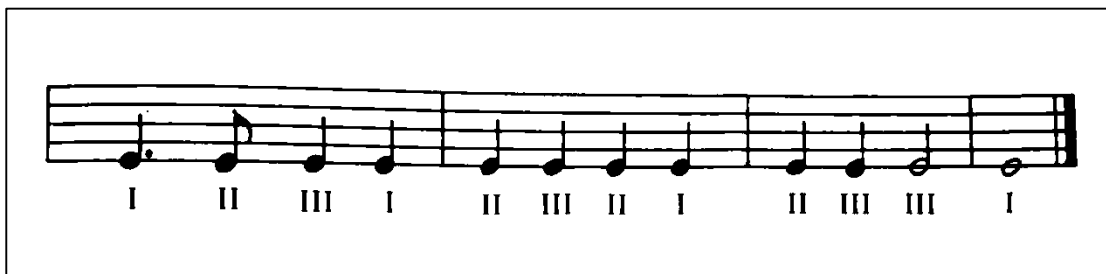
ที่มา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544)

ภาพประกอบ 5 บันไดเสียงเอฟเมเจอร์

ที่มา (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544)

การร้องจะเริ่มโดยใช้บันไดเสียง ซีเมเจอร์ ซึ่งจัดบันไดเสียงพื้นฐานและใช้เลขโรมันเป็นระบบที่จะช่วยในการร้องเพลงตามระดับเสียง เช่น

ภาพประกอบ 6 บันไดเสียงพื้นฐานและใช้เลขโรมัน

ที่มา (ณรุทธ์ สุธงจิตต์, 2544)

โดยร้องเป็นเสียงตามตัวโน้ตได้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 ตัวอย่างโน้ตที่ใช้ร้อง

ที่มา (ณรุทธ์ สุธงจิตต์, 2544)

นอกจากนี้ (ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตน์กุล, 2555) ยังได้ให้ความหมายของกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (solfège) ไว้ว่าเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมจากกิจจยูริธึมมิก (Eurhythmics) โดยเน้นให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างร่างกายและประสบการณ์ทางการได้ยินเสียงผ่านการร้องเพลง หรือ การฟังเพลง กิจกรรมฝึกทักษะการฟังนี้มีความเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงออกทางความรู้สึก ประกอบด้วยแนวทางปฏิบัติ 2 แนวทางดังนี้

4.3.2.1 การฝึกฟังจังหวะ (Rhythmic Solfege) เป็นการฝึกฟังจังหวะในแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) จังหวะตบ (Beat), (2) จังหวะทำนอง (Melody Rhythm), (3) รูปแบบจังหวะ

4.3.2.2 การฝึกฟังทำนอง (Melody Solfege) เป็นการฝึกทักษะการฟัง และร้องโน้ตของทำนองนั้นออกมาอย่างถูกต้องไพเราะ มีลักษณะการฝึกในแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (1) การฟังเสียงทำนอง, (2) การฟังเสียงภายในใจ, (3) การฟังลักษณะของเสียง เช่นเสียงสั้น เสียงยาว เสียงดัง เสียงเบา และเสียงค่อย ๆ ดัง (Crescendo) เสียงค่อย ๆ เบา (Decrescendo)

4.3.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี

เป็นกิจกรรมที่ให้เกิดตอบสนองต่อเสียงเพลงอย่างมีอิสระเด็กสามารถสร้างสรรค์เสียงเพลงได้เองผ่าน การพูด การร้อง การเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ หรือสร้างสรรค์ท่าทางการเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับบทเพลงที่ได้ยินได้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการออกท่าทางลอกเลียนแบบต้นฉบับและการต่อยอดจากของเดิม โดย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544) ได้ยกตัวอย่างที่สอดคล้องกับการออกท่าทางลอกเลียนแบบและการต่อยอดจากของเดิมไว้ว่า คือ การเคลื่อนไหวตามกันในลักษณะของภาพในกระจกเงา (mirror movements) คือผู้เรียนสองคนหันหน้าเข้าหากันและทำท่าทางต่าง ๆ เหมือนกันโดยมีผู้หนึ่งเป็นผู้นำและอีกผู้หนึ่งทำตามเหมือนภาพที่ได้จากกระจกเงา การคิดท่าทางประกอบดนตรีโดยมีการ หยุด-แก้ไข-เปลี่ยนแปลง-การลองแสดงใหม่-การแสดงต่อไป หลักของการสร้างสรรค์คือการให้ผู้เรียนเข้าใจหลักเบื้องต้นแต่ละองค์ประกอบที่ต้องการให้สร้างสรรค์เสียก่อน แล้วแนะนำให้ผู้เรียนใช้สิ่งเหล่านั้นในการสร้างสรรค์ เช่นในเรื่องระดับเสียง เมื่อเรียนเรื่อง เสียงสูง-กลาง-ต่ำ แล้วอาจจะแนะนำให้ผู้เรียนใช้ระดับเสียงเหล่านี้ในการเรียบเรียงทำนอง หรือเกี่ยวกับความดังค่อย, ค่อย ๆ ดัง, ค่อย ๆ ค่อย ผู้สอนก็พยายามแนะนำให้ผู้เรียนใช้สิ่งเหล่านี้ในการสร้างสรรค์ทางดนตรี

ความเข้าใจในพื้นฐานของเรื่องต่าง ๆ สามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาสร้างสรรค์ได้กับการเรียนดนตรี หรือการเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ และยังสามารถนำไปใช้ในการประกอบการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี

(ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555) ยังได้ระบุถึงการสอนดนตรีของดาลโครซ (Dalcroze Method) ประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 4 ข้อดังนี้

4.3.3.1 การใช้กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) กระตุ้นการตื่นตัวของประสาทสัมผัส โสตประสาท และการมองเห็น

4.3.3.2 การบูรณาการกิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) การฝึกทักษะการฟัง และการสร้างสรรค์ทางดนตรี เพื่อพัฒนาการแสดงออกทางดนตรีด้วยความเข้าใจ

4.3.3.3 ประสบการณ์ดนตรีที่เด็กได้รับ ควรแสดงออกผ่านการออกเสียงท่าทางและการเคลื่อนไหว

4.3.3.4 การเรียนรู้ดนตรีและแสดงออกทางดนตรีผ่านประสาทสัมผัส โสตประสาท และการมองเห็น

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) นั้นจะเน้นในเรื่องของประสาทสัมผัสทั้งหมดซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนดนตรีอย่างแท้จริง

5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(บงกชรัตน์ สุทธิบังกช, 2542) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีผลต่อพฤติกรรมการร้องเพลงของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร ในปี 2542 ได้ทำการทดลองโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มและมีกลุ่มควบคุมอีก 1 กลุ่ม สังเกตให้คะแนนและประเมินการแสดงพฤติกรรมการร้องเพลง โดยผู้วิจัยและครูผู้ช่วย ตามแบบประเมินโดยใช้แบบประเมินการร้องเพลงที่เป็นแบบเดียวกันกับ แบบประเมินการร้องเพลงก่อนการทดลอง ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง เท่ากับ 0.984, 0.98, 1.00 และ 0.987 ตามลำดับ

ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี ของ (ฐปทอง ศรีทองท่วม, 2538) ได้ผลสรุปจากการทำวิจัยว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ แบบปกตินั้น มีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

งานวิจัยของ (ศศกมล ศรีโพธิ์ช้าง, 2557) ในหัวข้อความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะด้วยเครื่องดนตรีไทย ได้ให้บทสรุปผลการวิจัยไว้ว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมมีความสามารถทางพหุปัญญา ด้านดนตรีสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ มีความสามารถทางร่างกายและเคลื่อนไหวได้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล” โดย (ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555) มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาด้านการจดจำและความจำเบื้องต้นของ เด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อน

และหลังการทดลอง และเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาดโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาด้านการจัดจ่อและความจำเบื้องต้นของเด็กอนุบาลหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 57 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 29 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 28 คน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิด ดาดโครซ กลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 16 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกตช่วงเวลาการจ่อ และ แบบวัดความจำเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยร้อยละของช่วงเวลาการจ่อและค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเบื้องต้นสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยร้อยละของช่วงการจ่อและค่าเฉลี่ยคะแนนความจำเบื้องต้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยของ (ศักดิ์ชัย บำรุงสุวรรณ, 2552) “เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีและทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบดาดโครซ และการจัดการเรียนรู้แบบโคคาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดกลาง อำเภอสองเสน และโรงเรียนวัดสามเพลง อำเภอบางซ้าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 จัดการเรียนรู้แบบดาดโครซ จำนวน 1 ห้องเรียน 20 คน และเป็นกลุ่มทดลอง 2 จัดการเรียนรู้แบบโคคาย จำนวน 1 ห้องเรียน 20 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลองแบบ pretest – posttest design with nonequivalent group วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร (Manova) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบดาดโครซ และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบโคคาย ไม่แตกต่างกัน ทักษะปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบดาดโครซ และกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบโคคายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบโคคายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบดาดโครซ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังจะได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเด่นหล้า (พระราม5) ระดับชั้นอนุบาลปีที่1-3

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน โดยเลือกจากเด็กที่สมัครใจเข้ารับการเรียนร้องเพลง ในปีการศึกษา 2562

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย มีวิธีการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 1

สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

(1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

(2) นำข้อมูลหลักการ ทฤษฎีที่ศึกษาค้นคว้ามาพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้กำหนดไว้

(3) หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ของเด็กปฐมวัย แล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ ดร.กฤษกร

อ่อนละมุล, ดร.นวเทพ นพสุวรรณ และดร. ปณัญพัสตร์ ธรรมรัตน์ ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาภายในชุดการสอนว่ามีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของงานวิจัยและสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้กำหนดไว้ เพียงพอที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ โดยใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาโดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) พิจารณาคัดเลือกจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ที่มีค่ามากกว่า 0.5

(4) นำผลจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ระบุไว้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2

แบบประเมินความพึงพอใจจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

(1) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยศึกษาจากเอกสาร และตำราต่างๆประกอบ

(2) ดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยการประเมินมีการแบ่งระดับความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับเด็กนักเรียน เป็นรูปแบบของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 โดยครูจะเป็นผู้อ่านคำถามและให้เด็กตอบ โดยใช้สติ๊กเกอร์รูปดอกทานตะวันนำไปติดบริเวณช่องคะแนนที่มีความพึงพอใจ แบ่งออกเป็นบทเรียน 5 บท บทเรียนละ 4 หัวข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลเอกสารเพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย แล้วนำสื่อการสอนไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อหาความพึงพอใจ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากพัฒนาสื่อการสอนมาเก็บรวบรวมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินโดยใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาโดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2. วิเคราะห์ผลแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

3. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การหาความเที่ยงตรงของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของ Rovinelli and Hambleton (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2545)

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังต่อไปนี้

3.2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum \square}{\square}$$

เมื่อ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum \square$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

$\square$ แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบน-มาตรฐาน (SD) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มแทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยได้สร้างสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นปฐมวัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากการใช้ “สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย”

แนวคิดการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method)

ในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย” ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการสอนดนตรีแบบดาลโครซ (Dalcroze Method) ซึ่งเป็นหลักการสอนดนตรีที่เน้นถึงการเคลื่อนไหวและการร้องเพลง อันเป็นวิธีการสำคัญของการเรียนดนตรีในระดับปฐมวัยของประเทศในยุโรปและอเมริกา การนำเสนอการร้องเพลงในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจจากสื่อต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอนร้องเพลงได้รับการสนใจอย่างมากจากผู้ปกครอง ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายปัจจัยเช่น ด้านการพูด การอ่าน การสื่อความหมายและการเข้าใจในกล่อมเนื้อต่าง ๆ ภายในร่างกายนั้นยังเป็นผู้ประกอบการเรียนการสอน ดังนั้นครูผู้สอนร้องเพลงจึงต้องให้ความสำคัญในรูปแบบของการสอนให้เหมาะสมและถูกวิธีเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อเส้นเสียงของเด็กในวัยนี้ เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางเส้นเสียงที่ยังไม่พร้อมต่อการร้องเพลงที่ต้องใช้เทคนิคขั้นผู้ใหญ่ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น เด็กเข้าใจในแก่นแท้ของดนตรีมากขึ้น จึงนำหลักการสอนตามแนวคิดของดาลโครซ (Dalcroze Method) มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อให้เด็กได้เข้าใจมากขึ้น ซึ่งดาลโครซ (Dalcroze) พบว่า กิจกรรมทางการเคลื่อนไหวสามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางองค์ประกอบของดนตรีที่สำคัญได้ อาทิ ระดับเสียง (Pitch) ทำนองเพลง (Melody) จังหวะ (Rhythm) ความดัง – เบา (Dinamic) ฯลฯ ผู้วิจัยเห็นว่าการเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่เด็กในวัยปฐมวัยเข้าถึงได้ง่ายจึงนำการสอนแนวคิดของดาลโครซ

(Dalcroze Method) มาประยุกต์ใช้โดยการนำท่าทางมาประกอบการสอนให้เด็กเข้าใจถึงแก่นแท้ของดนตรี ในด้านพื้นฐาน เช่น ความดัง – เบา (Dinamic), จังหวะ (Rhythm), ระดับเสียง (Pitch) และวิธีการออกเสียง เด็กจะได้ทั้งความรู้และรู้สึกสนุกสนานไปพร้อมกัน

ผู้วิจัยได้สร้างสื่อการเรียนรู้เรื่อง “การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย” โดยพัฒนาจากแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียนในระดับชั้นปฐมวัย ได้แบ่งลำดับการนำเสนอออกเป็น 5 บทสำคัญดังนี้ (1) การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) (2) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm) (3) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง (4) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) (5) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความดัง - เบา (Dynamics) โดยแต่ละบทมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

กิจกรรมหลักของการสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfege) และกิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) ดังนี้

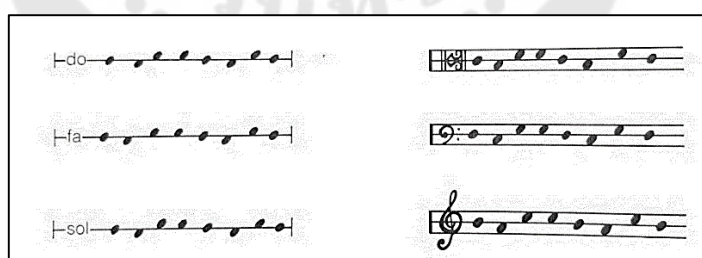
1.1 กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อองค์ประกอบดนตรีอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อสร้างความตื่นตัวให้แก่ประสาทสัมผัส มีแนวทางปฏิบัติที่สำคัญคือการเคลื่อนไหวที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของเวลา พลังงานหรือแรง และพื้นที่ (Time-Energy-Space) มีลักษณะความสัมพันธ์ที่แสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ใช้พื้นที่ เวลา และแรงมากเมื่อต้องการเคลื่อนไหวช้า และการเคลื่อนไหวที่ใช้พื้นที่ เวลา และแรงน้อยเมื่อต้องการเคลื่อนไหวเร็วขึ้น ในบทเพลงต่าง ๆ จะมีลักษณะเฉพาะในเรื่องของความดัง-เบาของเสียง ความสั้น-ยาว ของทำนอง ทำให้การเคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลงในแต่ละบทเพลงแตกต่างกัน เช่น เพลงที่มีทำนองช้า ต่อเนื่อง ลักษณะการเคลื่อนไหวต้องมีการก้าวเท้าที่ยาวขึ้น กล่าวคือ การใช้พื้นที่ในการก้าวเท้ามากขึ้น เวลาในการก้าวเท้าย่อมใช้นานขึ้นส่งผลต่อให้ต้องใช้แรงในการทรงตัวและก้าวเท้ามากขึ้นเช่นกัน และการเคลื่อนไหวที่ใช้ทุกพื้นที่รอบตัวเองในการเคลื่อนไหวแต่ละครั้ง (Kinesphere) โดยใช้การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงที่ได้ยิน (Plastic Animee) เป็นการเคลื่อนไหวตามองค์ประกอบของดนตรีในบทเพลงที่ได้ยิน และมีการนำอุปกรณ์หรือสื่อมาใช้ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ การเคลื่อนไหว

ในลักษณะต่าง ๆ นี่เป็นการเคลื่อนไหวจากแบบง่าย ไปจนถึงยาก ทำให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองทางดนตรี ในความเข้าใจเกี่ยวกับ จังหวะ ความดัง-เบา เสียงสูง-ต่ำ ทำนองและการสอดประสานเป็นต้น

ภาพประกอบ 8 ตัวอย่างกิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics)

1.2 กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง โซลเฟจ (solfege) เป็นระบบการอ่านโน้ตโดยเริ่มจากใช้บรรทัดเส้นเดียว จนถึง 5 เส้น เป็นการฝึกอ่านจากง่ายไปยากตามลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการฟังและอ่านในระดับเสียงที่ถูกต้อง เน้นในเรื่องของการอ่านโดยใช้ระบบโซลเฟจแบบอยู่กับที่เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องของระดับเสียงที่แน่นอน (perfect pitch)

ภาพประกอบ 9 การอ่านโน้ตแบบ โซลเฟจ (solfege) บรรทัดเส้นเดียว

ภาพประกอบ 10 การอ่านโน้ตแบบ โซลเฟจ (solfege) บรรทัด 5 เส้น

1.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) เป็นกิจกรรมที่ให้เกิดการตอบสนองและสร้างสรรค์ต่อเสียงเพลงอย่างมีอิสระ ผ่าน การพูด การร้อง การเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ หรือสร้างสรรค์ท่าทางการเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับบทเพลงที่ได้ยินได้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการเคลื่อนไหวตามกันในลักษณะของภาพในกระจกเงา (mirror movements) คือผู้เรียนสองคนหันหน้าเข้าหากันและทำท่าทางต่าง ๆ เหมือนกันโดยมีผู้หนึ่งเป็นผู้นำและอีกผู้หนึ่งทำตาม การคิดท่าทางประกอบดนตรีโดยมีการ หยุด-แก้ไข-เปลี่ยนแปลง-การลองแสดงใหม่-การแสดงต่อไป หลักของการสร้างสรรค์คือการให้ผู้เรียนเข้าใจหลักเบื้องต้นเสียก่อน แล้วแนะนำให้ผู้เรียนใช้สิ่งเหล่านั้นในการสร้างสรรค์ เช่นในเรื่องระดับเสียง เมื่อเรียนเรื่อง เสียงสูง-กลาง-ต่ำ แล้วอาจจะแนะนำให้ผู้เรียนใช้ระดับเสียงเหล่านี้ในการเรียบเรียงทำนอง หรือเกี่ยวกับความดังค่อย, ค่อย ๆ ดัง, ค่อย ๆ ค่อย ผู้สอนก็พยายามแนะนำให้ผู้เรียนใช้สิ่งเหล่านี้ในการสร้างสรรค์ทางดนตรี

2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)

จังหวะเกิดขึ้นอยู่รอบตัวของมนุษย์ จังหวะเป็นองค์ประกอบของดนตรีที่สำคัญมาก ซึ่งสัญลักษณ์ที่เป็นทางการสำหรับใช้บ่งบอกความสั้น – ยาว หรือความเจ็บบคือ ตัวโน้ต (note) และ ตัวหยุด (rest) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำตารางเกี่ยวกับโน้ตดนตรีในชั้นพื้นฐานมีไว้ดังต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าของตัวโน้ต

ตัวโน้ต	ตัวหยุด	ชื่อเรียกภาษาไทย	ชื่อเรียกภาษาอังกฤษ
		โน้ตตัวกลม	Whole note
		โน้ตตัวขาว	Half note
		โน้ตตัวดำ	Quarter note
		เข็บตหนึ่งชั้น	Eight note

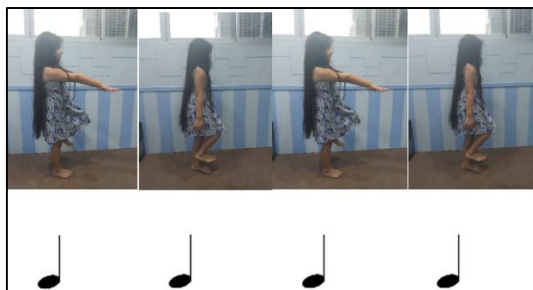
ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง ที่เกี่ยวกับจังหวะ สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้ท่าทางการเคลื่อนไหว มีอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบสื่อการสอนคือ เปียโน เครื่องเล่นซีดี และ โดยมีขั้นตอน และประกอบดังภาพประกอบต่อไปนี้

ครูผู้สอนจะให้เด็กเดินรอบ ๆ ห้องเรียน โดยจังหวะการก้าวเดินจะเป็นไปตามจังหวะเพลงที่ครูบรรเลง ใช้เพลงที่เปิดโดยเครื่องเล่นซีดี คือเพลงสำหรับเด็กเช่น แมงมุมลาย ฝนเทลงมา Jingle Bells และ Marry Had A Little Lamb โดยให้นักเรียนทำตามครู

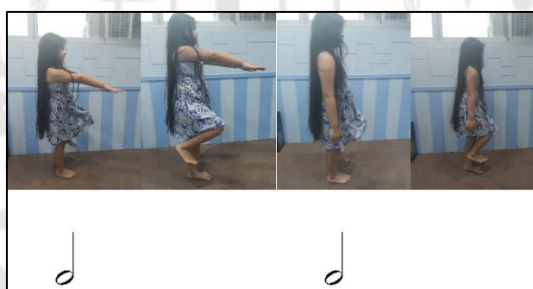
ภาพประกอบ 11 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะ

เริ่มต้นจากการเดินแกว่งแขน 2 ข้างขึ้นลงเป็นโน้ตตัวดำ (Quarter note)
จังหวะการเดินอาจจะก้าวพร้อมกับการแกว่งแขน โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 12 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวดำ

เมื่อการเดินแกว่งแขน 2 ข้างขึ้นลงเป็นโน้ตตัวดำ (Quarter note) ทำได้อย่าง
สม่ำเสมอแล้ว ให้ฝึกการเดินแกว่งแขน 2 ข้างขึ้นลงเป็นโน้ตตัวขาว (Half note) โดยให้นักเรียนทำ
ตามครู

ภาพประกอบ 13 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวขาว

เมื่อการเดินแกว่งแขน 2 ข้างขึ้นลงเป็นโน้ตตัวขาว (Half note) ทำได้อย่าง
สม่ำเสมอแล้ว ให้ฝึกการเดินแกว่งแขน 2 ข้างขึ้นลงเป็นโน้ตตัวกลม (Whole note) โดยให้นักเรียน
ทำตามครู

ภาพประกอบ 14 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวกลม 1

ภาพประกอบ 15 ภาพการเคลื่อนไหวเดินตามจังหวะเป็นโน้ตตัวกลม 2

3. การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง

การหายใจ และลมหายใจ (Air Function Airflow) คือความเร็วของอากาศที่ไหลผ่านช่องปากของเรา ถ้าเรามีอากาศไม่เพียงพอ โน้ตที่เราเปล่งออกมาก็มีโอกาที่จะกลายเป็นแฟลตโน้ตได้ แฟลตโน้ตคือระดับเสียงที่ถูกเปล่งออกมาต่ำกว่าโน้ตที่เราตั้งใจเอาไว้ และถ้าเรามีอากาศมากเกินไป โน้ตที่เราเปล่งออกมาก็อาจจะกลายเป็นชาร์ปโน้ต ซึ่งหมายถึงระดับเสียงที่สูงกว่าโน้ตที่ตั้งใจเอาไว้ การเปล่งเสียง (Vocal Placement) นักร้องจำเป็นต้องมีการจัดวางกล่องเสียงให้ดี เพื่อให้เสียงร้องที่ดีที่สุดถูกเปล่งออกมาอย่างง่ายดาย หากเสียงไม่ถูกจัดวางให้ถูกที่ถูกทาง หรือกระแสมหายใจไม่พอเหมาะ นักร้องจะต้องบีบและเกร็งกล้ามเนื้อคอมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เสียงเพี้ยน และเกิดปัญหามากยิ่งขึ้น

การหายใจ ลมหายใจ และการเปล่งเสียง เป็นสิ่งที่ผู้ร้องควรให้ความสำคัญควบคู่ไปด้วยกัน เพื่อให้เกิดเสียงที่ไพเราะ ไม่เพี้ยนต่ำหรือสูง และไม่เกิดผลกระทบต่อเสียงที่เกิดจากการหายใจไม่พอเหมาะกับความต้องการในการเปล่งเสียง ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง สำหรับเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การหายใจ และ

การเปล่งเสียง มีอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบสื่อการสอนคือ เปียโน เครื่องเล่นซีดี และจอโทรทัศน์ โดยมีขั้นตอน และประกอบดังภาพประกอบต่อไปนี้

3.1 การหายใจ

การหายใจเข้าที่ถูกต้องจะต้องหายใจเข้าแบบมีลักษณะพุงป่องและไม่ยกหน้าอกขึ้น โดยเด็กจะหายใจเข้าพร้อมกับยื่นมือออกไปข้างหน้าและขยายวงแขนออกเป็นวงกว้าง เป็นการบ่งบอกลักษณะของพุงที่ป่องออกให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน คอยสังเกตการหายใจที่ผิดปกติรูปแบบคือการหายใจเข้าพุงแฟบ โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 16 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการหายใจเข้า

การหายใจออกที่ถูกต้องจะต้องหายใจออกแบบมีลักษณะพุงแฟบ โดยเด็กจะหายใจออกพร้อมกับหุบมือทั้งสองข้างเข้าหากันจนปลายนิ้วแตะกันพร้อมกับลมที่ผ่อนออกจนหมดการบ่งบอกลักษณะของพุงที่แฟบลงให้เด็กเข้าใจอย่างชัดเจน คอยสังเกตการหายใจที่ผิดปกติรูปแบบคือการหายใจออกพุงป่อง โดยครูจะเปิดรูปแบบการเคลื่อนไหวให้นักเรียนดูจากคลิปวิดีโอตัวอย่างที่ได้จัดทำขึ้น โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 17 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการหายใจออก

3.2 การออกเสียง

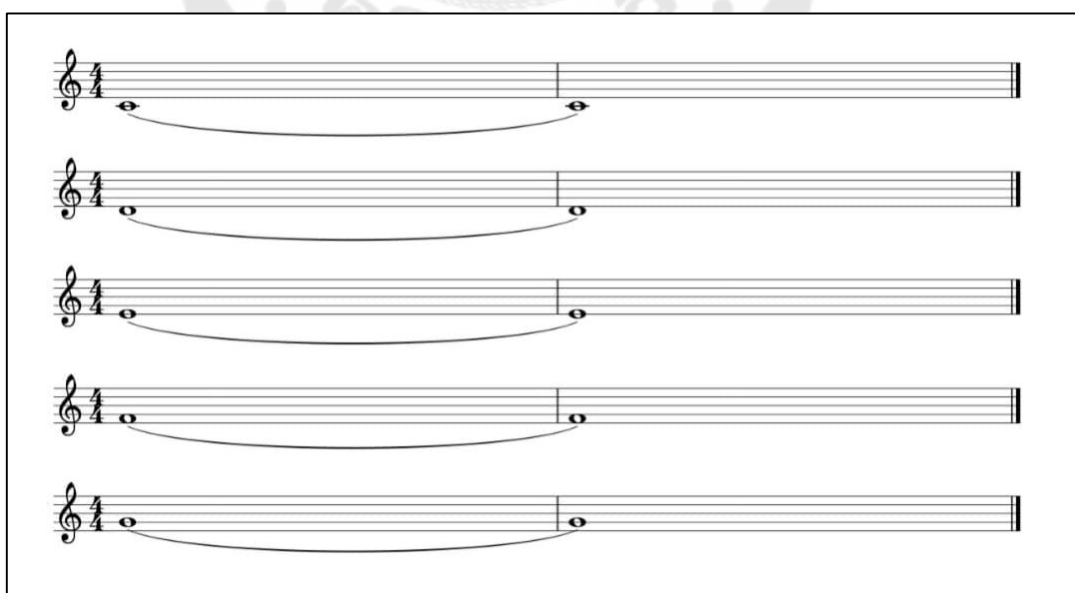
การออกเสียง สระอา เด็กจะอาปากกว้างในลักษณะไม่ทำให้เกร็งใบหน้า หรือกราม อ้าออกเป็นวงกว้างตามความพอดีให้ลักษณะเหมือนแขนที่ผายออกเป็นวงกว้าง คือสระอา โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 18 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอา

แบบฝึกหัด

ให้ฝึกออกเสียงอา หรือลา ตามโน้ตแบบฝึกหัด และทำท่าทางประกอบ พร้อมทั้งหายใจเข้าอย่างถูกวิธีก่อนเปล่งเสียงด้วย

ภาพประกอบ 19 แบบฝึกหัดออกเสียง อา หรือลา

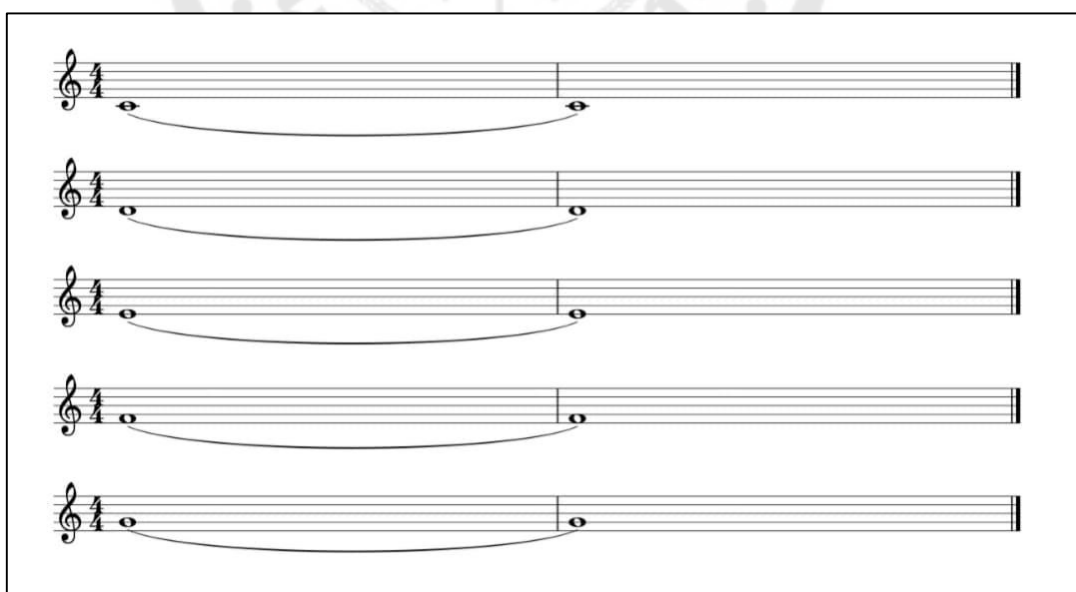
การออกเสียง สระอี เด็กจะยิ้มเห็นฟันและออกเสียงคำว่าอีโดยแขนสองข้างจะกางออกเป็นลักษณะเส้นตรงขนานกับพื้น เพื่อให้เด็กฝึกยิ้มออกด้านข้างตามแขนที่ได้กางออกไป คือสระ อี โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 20 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอี

แบบฝึกหัด

ให้ฝึกออกเสียงอี หรืออี ตามโน้ตแบบฝึกหัด และทำท่าทางประกอบ พร้อมทั้งหายใจเข้าอย่างถูกต้องวิธีก่อนแปลงเสียงด้วย

ภาพประกอบ 21 แบบฝึกหัดออกเสียง อี หรืออี

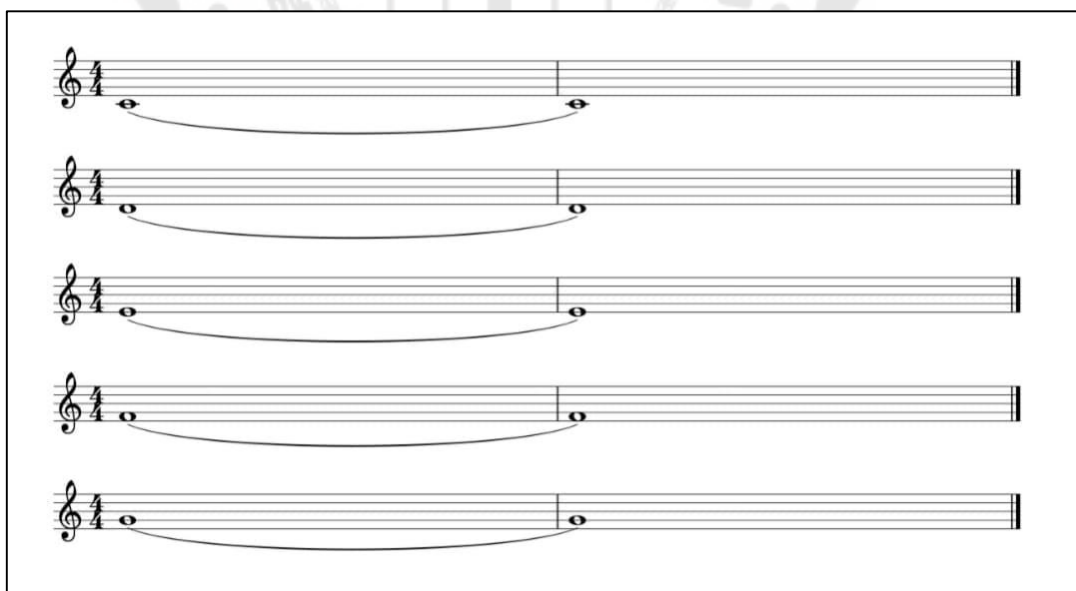
การออกเสียง สระโอ เด็กจะยื่นยวงปากออกและออกเสียงสระโอ พร้อมยกแขนทั้งสองข้างขึ้นในลักษณะของตัว O เพื่อให้ได้ความรู้สึกที่ชัดเจน โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 22 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระโอ

แบบฝึกหัด

ให้ฝึกออกเสียงโอ หรือโ ตามโน้ตแบบฝึกหัด และทำท่าทางประกอบ พร้อมทั้งหายใจเข้าอย่างถูกต้องวิธีก่อนแปลงเสียงด้วย

ภาพประกอบ 23 แบบฝึกหัดออกเสียง โอ หรือโ

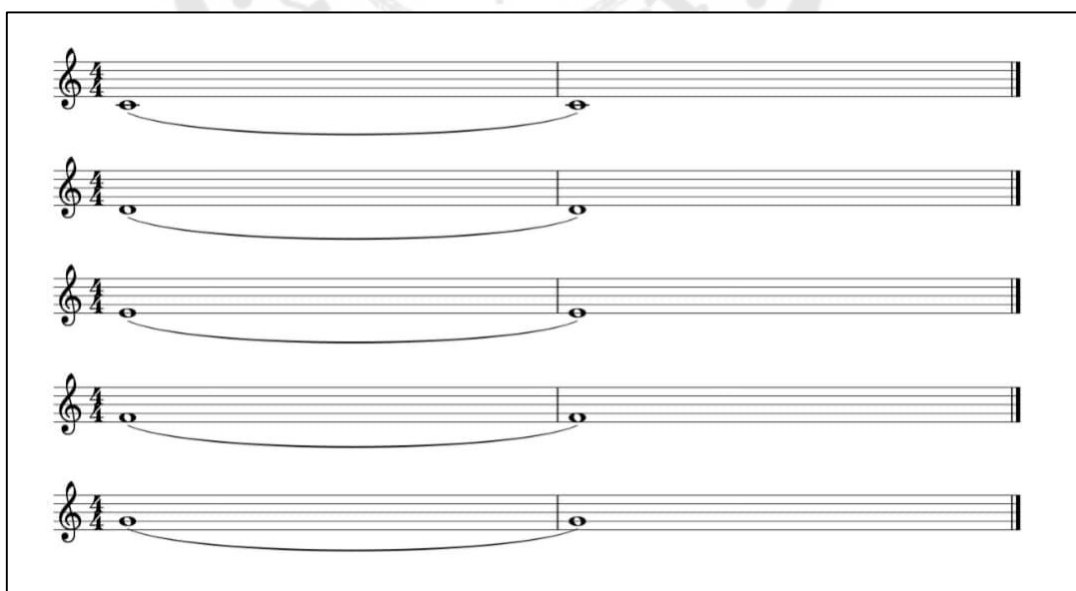
การออกเสียง สระอุ เด็กจะยื่นยวงปากออกคล้ายสระ โอ แต่จะมีขนาดเล็กกว่ามาก พร้อมทั้งการยื่นแขนไปข้างหน้าหันปลายนิ้วเข้าหากันในลักษณะที่ชิดกันที่สุด เพื่อให้ได้ความรู้สึกถึงขนาดเล็กของริมฝีปากที่กำลังออกเสียง อุ โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 24 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการออกเสียงสระอุ

แบบฝึกหัด

ให้ฝึกออกเสียงอุ หรืออู ตามโน้ตแบบฝึกหัด และทำท่าทางประกอบ พร้อมทั้งหายใจเข้าอย่างถูกวิธีก่อนเปล่งเสียงด้วย

ภาพประกอบ 25 แบบฝึกหัดออกเสียง อุ หรืออู

4. การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)

ระดับเสียง (Pitch) หมายถึงความสูงต่ำของเสียง ออกจากแหล่งกำเนิดเสียงในลักษณะเป็นคลื่นเสียง เสียงต่ำจะมีความถี่ของคลื่นต่ำ เสียงสูงจะมีความถี่ของคลื่นสูงหน่วยที่ใช้บอกจำนวนความถี่ของคลื่นเรียกว่า เฮิร์ต (Hertz) 1 เฮิร์ต คือความถี่ของคลื่นเสียงที่เคลื่อนไป 1 รอบ (Cycle) ใน 1 วินาทีระดับเสียงที่มนุษย์ได้ยินจะมีความถี่อยู่ระหว่าง 20-20,000 เฮิร์ต เสียงดนตรีอยู่ในระหว่างความถี่นี้โดยระดับเสียงมาตรฐานที่ใช้เทียบในการแสดงดนตรีคือเสียง “ลา” ซึ่งมีความถี่ 440 เฮิร์ตเสียงลามามาตรฐานนี้จะอยู่ในระดับเสียงที่สูงกว่า “โดกลาง” 6 ขั้นคู่เสียงซึ่งโดกลาง คือระดับเสียงที่อยู่ตรงกลางของลิ้มเปียโน ความถี่มาตรฐานของโดกลาง คือ 256 เฮิร์ต โดยระดับเสียงที่ใช้บันทึกและใช้ปฏิบัติดนตรีที่มีชื่อที่ใช้เรียกเป็นหลักอยู่ 7 ตัวดังนี้

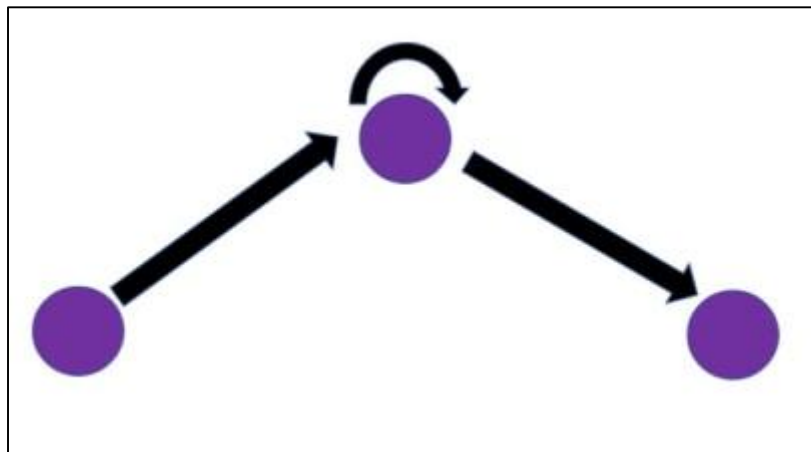
ชื่อประจำเสียงดนตรี	โด (do)	เร (re)	มี (mi)	ฟา (fa)	ซอล (sol)	ลา (la)	ที (ti)
อักษรโรมันที่แทนเสียงดนตรี	C	D	E	F	G	A	B

ภาพประกอบ 26 ภาพระดับเสียงทางดนตรี

ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) สำหรับเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ เสียงสูง - ต่ำ และการร้องสเกล (Scale) อุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบสื่อการสอนคือ เปียโน ลูกบอล เครื่องเล่นซีดีและจอโทรทัศน์โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 เสียงสูง - ต่ำ

เป็นการฝึกโดยให้เด็กถือลูกบอล2มืออยู่ในระดับต่ำ และโยนขึ้นพร้อมออกเสียง คำว่าอุลากยาวโดยระดับเสียงจะสูงขึ้นตามลูกบอลที่โยนขึ้นไป และต่ำลงตามลูกบอลที่ตกลงมา โดยครูจะเปิดคลิปวิดีโอที่ได้จัดทำขึ้นและ ให้นักเรียนทำตาม

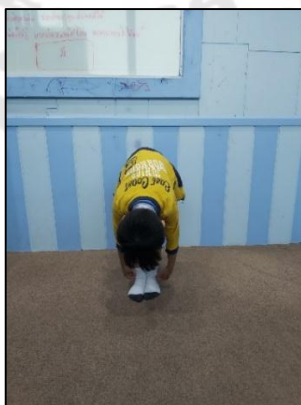

ภาพประกอบ 27 ภาพแสดงลักษณะของลูกบอลที่ถูกโยนขึ้นและตกลงมา

4.2 การร้องสเกล (Scale)

การฝึกร้องสเกล (Scale) เบื้องต้นจะเริ่มจากฝึกอ่านโน้ตตัว โด (C) ไปจนถึงตัว ซอล (G) โดยการอ่านโน้ตแบบ โซลเฟจ (Solfage) เริ่มจากใช้บรรทัดเส้นเดียว จนถึง 5 เส้น เป็นการฝึกอ่านจากง่ายไปยากตามลำดับ โดยแทนสัญลักษณ์ตัวโน้ตแต่ละตัวเป็นลักษณะการออกท่าทางดังนี้

ให้เด็กกำแต่ละสองมือที่ข้อเท้าในลักษณะมือจะแตะข้างข้อเท้าทั้งสองข้าง คือตัวโด (C) โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 28 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง C

ระดับเสียงที่สูงขึ้นมาคือตัวเร (D) ให้เด็กก้มแตะสองมือที่หัวเข่าในลักษณะมือจะแตะข้างหัวเข่าทั้งสองข้าง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 29 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง D

ระดับเสียงต่อมาคือตัวมี (E) ให้เด็กแตะสองมือที่เอวในลักษณะมือจะแตะข้างลำตัวทั้งสองข้าง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 30 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง E

ระดับเสียงต่อมาคือตัวฟา (F) ให้เด็กแตะสองมือที่หัวไหล่ในลักษณะมือจะแตะข้างหัวไหล่ทั้งสองข้าง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 31 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง F

ระดับเสียงต่อมาคือตัวซอล (G) ให้เด็กแตะสองมือที่หัวในลักษณะ
มือจะแตะข้างหัวทั้งสองข้าง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 32 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับระดับเสียง G

แบบฝึกหัด

ให้นักเรียนลองทำความเข้าใจตัวโน้ตในเพลง Jingle Bells และฝึกทำ
ท่าทางที่บอกถึงตัวโน้ตแต่ละตัวตามเพลง และร้องออกมาเป็นชื่อตัวโน้ต

Jingle Bells

5

9

13

ภาพประกอบ 33 แบบฝึกหัดเพลง Jingle Bells

5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับความ ดัง - เบา (Dynamics)

เสียงดนตรีจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของความดัง - เบาของเสียงเช่นกัน กล่าวคือบางครั้งเราจะได้ยินการบรรเลงเพลงที่มีเสียงดัง อีกทั้งทีกกรีกโครม ตรงกันข้ามบางครั้งก็จะได้ยินเสียงดนตรีที่นุ่มนวล หรือแผ่วเบา ลักษณะของการเกิดเสียงแบบนี้เรียกว่า ความดัง - เบา ของเสียง ความดัง - เบาของเสียง อาจเกิดขึ้นในลักษณะเบาหรือดังขึ้นทันทีทันใด หรืออาจจะ เป็นลักษณะค่อย ๆ เบาลงหรือค่อย ๆ ดังขึ้น ในดนตรีตะวันตกจะมีการบอกหรือแสดงเครื่องหมาย ไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องบรรเลงอย่างไร โดยใช้อักษรย่อจากคำเต็มในภาษาอิตาเลียน ได้แก่ f มา จากคำเต็มว่า forte หมายถึง ดัง, mf มาจากคำเต็มว่า mezzo forte หมายถึง ปานกลางค่อนข้าง ดัง, mp มาจากคำเต็มว่า mezzo piano หมายถึง ปานกลางค่อนข้างเบา, p มาจากคำเต็มว่า piano หมายถึง เบา และยังมีสัญลักษณ์ที่แสดงถึงลักษณะเสียงที่ค่อย ๆ ดังขึ้น เรียกว่า Crescendo และค่อย ๆ เบาลง เรียกว่า Decrescendo อีกด้วย

ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง ที่เกี่ยวกับความดัง - เบา สำหรับเด็กปฐมวัยอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบสื่อการสอนคือ เปียโน โดยมีขั้นตอน และประกอบดั่งภาพประกอบต่อไปนี้

ท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง p มาจากคำเต็มว่า piano หมายถึง เบา โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 34 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงเบา (p)

แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็นเสียงเบา (p) ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 35 แบบฝึกหัดความดังเบา (p)

ท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง mp มาจากคำเต็มว่า mezzo piano หมายถึง ปานกลางค่อนข้างเบา โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 36 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงปานกลางค่อนข้างเบา (mp)

แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็นเสียงปานกลางค่อนข้างเบา (mp) ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 37 แบบฝึกหัดความดังเบา (mp)

ท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง mf มาจากคำเต็มว่า mezzo forte หมายถึง ปานกลางค่อนข้างดัง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 38 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงปานกลางค่อนข้างดัง (mf)

แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็นเสียงปานกลางค่อนข้างดัง (mf) ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 39 แบบฝึกหัดความดังเบา (mf)

ท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง f มาจากคำเต็มว่า forte หมายถึง ดัง โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 40 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงดัง (f)

แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็นเสียงดัง (f) ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 41 แบบฝึกหัดความดังเบา (f)

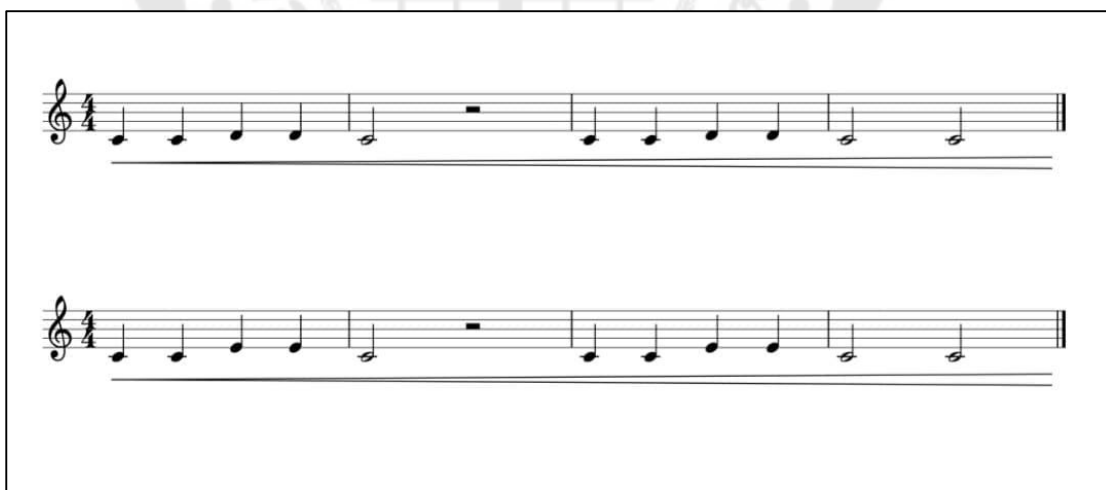
ท่าทางประกอบสำหรับลักษณะเสียงที่ค่อยๆ ดังขึ้น เรียกว่า Crescendo นั้นสามารถเคลื่อนไหวแขนทั้งสองข้าง จากท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง p ยกสูงขึ้นไปจนถึงท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง f คือเสียงที่ค่อยๆ ดังขึ้นไป โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 42 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงเบาไปจนถึง (Crescendo)

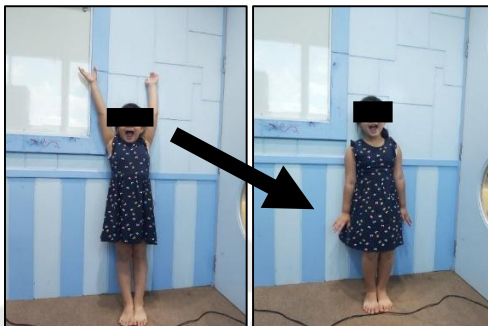
แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็น Crescendo ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 43 แบบฝึกหัด Crescendo

ท่าทางประกอบสำหรับลักษณะเสียงค่อยๆเบาลง เรียกว่า Decrescendo นั้นสามารถเคลื่อนไหวแขนทั้งสองข้างที่ใช้บอกลักษณะของเสียง f เคลื่อนลงมาจนถึงท่าทางที่ใช้บอกลักษณะของเสียง p คือเสียงดังและค่อยๆแผ่วเบา ลงมา โดยให้นักเรียนทำตามครู

ภาพประกอบ 44 ภาพการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเสียงดังไปเบา (Decrescendo)

แบบฝึกหัด

ให้อ่านโน้ตและออกเสียง เป็นคำว่าอา หรือลา โดยให้ความดังของเสียงเป็น Crescendo ตามภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 45 แบบฝึกหัด (Decrescendo)

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจจากการใช้ “สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย”

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ตาราง 3 แสดงเพศของนักเรียนในงานวิจัย

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	2	40
หญิง	3	60
รวม	5	100

ตาราง 4 แสดงระดับชั้นของนักเรียนที่ใช้ในงานวิจัย

ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาลชั้นปีที่ 3	5	100
รวม	5	100

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

ตาราง 5 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 1

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
บทที่ 1 เรื่อง "การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)"			
1.1 เนื้อหาความรู้	4.28	0.48	มาก
1.2 ภาพประกอบ	4.42	0.53	มาก
1.3 กิจกรรมในชั้นเรียน	4.14	0.37	มาก
1.4 แบบฝึกหัด	4.14	0.69	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.25	0.52	มาก

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอน ในบทที่ 1 เรื่อง "การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D = 0.53) ความพึงพอใจรองลงมา คือ เนื้อหาความรู้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.48) และกิจกรรมที่ได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ กิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37) และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.69)

ตาราง 6 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 2

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
บทที่ 2 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)"			
1.1 เนื้อหาความรู้	4.28	0.75	มาก
1.2 ภาพประกอบ	4.14	0.37	มาก
1.3 กิจกรรมในชั้นเรียน	4.14	0.37	มาก
1.4 แบบฝึกหัด	4.14	0.37	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.17	0.47	มาก

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอน ในบทที่ 2 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ เนื้อหาความรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.75) และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37) กิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37) และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37)

ตาราง 7 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 3

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
บทที่ 3 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง"			
1.1 เนื้อหาความรู้	4.42	0.78	มาก
1.2 ภาพประกอบ	4.28	0.75	มาก
1.3 กิจกรรมในชั้นเรียน	4.14	0.37	มาก
1.4 แบบฝึกหัด	4.14	0.69	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.25	0.65	มาก

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอน ในบทที่ 3 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ เนื้อหาความรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D = 0.78) รองลงมาคือภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.75) และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ กิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37) และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.69)

ตาราง 8 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 4

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
บทที่ 4 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)"			
1.1 เนื้อหาความรู้	4.14	0.69	มาก
1.2 ภาพประกอบ	4.28	0.75	มาก
1.3 กิจกรรมในชั้นเรียน	4.28	0.48	มาก
1.4 แบบฝึกหัด	4.14	0.69	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21	0.65	มาก

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอน ในบทที่ 4 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.75) และกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.48) มากที่สุด และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ เนื้อหาความรู้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.69) และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.69)

ตาราง 9 ตารางแสดงความพึงพอใจในสื่อการสอนบทที่ 5

รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
บทที่ 5 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิด ดาลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับความ ดัง - เบา (Dynamics)"			
1.1 เนื้อหาความรู้	4.14	0.69	มาก
1.2 ภาพประกอบ	4.28	0.75	มาก
1.3 กิจกรรมในชั้นเรียน	4.28	0.48	มาก
1.4 แบบฝึกหัด	4.14	0.37	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21	0.57	มาก

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอน ในบทที่ 5 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความ ดัง - เบา (Dynamics)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบ ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.75) และกิจกรรมในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D = 0.48) มาก และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ เนื้อหาความรู้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.69) และแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.37)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง ตามแนวคิดดัลโครซ สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

- 1 ความมุ่งหมายของการวิจัย
- 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5 สรุปผลการทดลอง
- 6 อภิปรายผล
- 7 ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อการสอนร้องเพลงที่ผู้วิจัยได้พัฒนาตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)
2. แบบประเมินความพึงพอใจหลังจากที่นักเรียนได้รับการเรียนการสอนจากสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลเอกสารเพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)
2. นำสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ในการเรียนการสอนเพื่อหาความพึงพอใจ

3. นำข้อมูลที่ได้จากพัฒนาสื่อการสอนมาเก็บรวบรวมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมิน โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนจากการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) โดยใช้สถิติค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ในการพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) เพื่อพัฒนาทักษะการร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของการสอนดนตรีแบบดัลโครซ ซึ่งเป็นหลักการสอนดนตรีที่เน้นถึงการเคลื่อนไหวและการร้องเพลง อันเป็นวิธีการสำคัญของการเรียนดนตรีในระดับปฐมวัยของประเทศในยุโรปและอเมริกาการร้องเพลงในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งเด็กปฐมวัยนั้นมีการเรียนรู้หลายปัจจัย เช่น ด้านการพูด การอ่าน การสื่อความหมาย และการเข้าใจในกลัมน้อยต่าง ๆ ภายในร่างกายให้เหมาะสมและถูกวิธีเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อนิสัยของเด็กในวัยนี้ เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางเดินเสียงที่ยังไม่พร้อมต่อการร้องเพลงที่ต้องใช้เทคนิคขั้นผู้ใหญ่ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงเพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น จึงนำหลักการสอนตามแนวคิดของดัลโครซ (Dalcroze) มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาสื่อการสอนองค์ประกอบทางดนตรี อาทิ ระดับเสียง (Pitch) ทำนองเพลง (Melody) จังหวะ (Rhythm) ความดัง – เบา (Dinamic) ฯลฯ โดยนำเสนอสาระการสอนในสื่อที่สำคัญ คือ การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm) เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) และเกี่ยวกับความดัง - เบา (Dynamics) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กิจกรรมหลักของการสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ(Dalcroze) ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อองค์ประกอบดนตรีอย่างเป็นธรรมชาติ กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfage) เป็นระบบการอ่านโน้ตเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในเรื่องของระดับเสียงที่แน่นอน (perfect pitch) และกิจกรรม

สร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) เป็นกิจกรรมที่ให้เกิดตอบสนองต่อเสียงเพลงอย่างมีอิสระ เด็กสามารถสร้างสรรค์เสียงเพลงได้เองผ่าน การพูด การร้อง การเล่นเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งการบูรณาการกิจกรรมดังกล่าวนี้ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สาระทางดนตรีขององค์ประกอบทางดนตรี และโน้ตดนตรีได้อย่างเป็นธรรมชาติผ่านท่าทาง การร้องเพลง และการเคลื่อนไหว อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแสดงออกทางดนตรีได้อย่างอิสระด้วย ซึ่งก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการเรียนดนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับปฐมวัย

2. ในการศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อการสอนในบทที่ 1 เรื่อง "การสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบมากที่สุด ความพึงพอใจรองลงมา คือ เนื้อหา และกิจกรรมที่ได้รับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ กิจกรรมในชั้นเรียน และแบบฝึกหัด ในบทที่ 2 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ เนื้อหาความรู้มากที่สุดและหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ภาพประกอบกิจกรรมในชั้นเรียน และแบบฝึกหัด ในบทที่ 3 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ เนื้อหาความรู้มากที่สุดรองลงมาคือภาพประกอบ และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ กิจกรรมในชั้นเรียน และแบบฝึกหัด ในบทที่ 4 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบ และกิจกรรมในชั้นเรียนมากที่สุด และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ เนื้อหาความรู้และแบบฝึกหัด ในบทที่ 5 เรื่อง "การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความ ดัง - เบา (Dynamics)" ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในหัวข้อ ภาพประกอบและกิจกรรมในชั้นเรียนมาก และหัวข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ เนื้อหาความรู้ และแบบฝึกหัด

อภิปรายผล

1. การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) เพื่อพัฒนาทักษะการร้องเพลงสำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กในระดับปฐมวัย เพราะเป็นช่วงวัยที่เด็กสามารถเรียนรู้ดนตรีด้วยสัญลักษณ์ได้ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดของการเรียนรู้ที่ไม่สามารถวิเคราะห์โน้ตดนตรีที่เป็นสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนเท่ากับเด็กที่อยู่

ในวัยโตกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ (ทศนา เขมมณี, 2545) ได้กล่าวไว้ว่า สติปัญญาของบุคคล มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตามวัยดังนี้ อายุ 0 - 2 ปี เป็นขั้นการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส จะมีความคิดตามการรับรู้และการกระทำ อายุ 2 - 7 ปี เริ่มเรียนรู้สัญลักษณ์และการใช้เหตุผล อายุ 7 - 11 ปี เด็กสามารถสร้างภาพในใจ คัดย่อนกลับและเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น อายุ 5 - 11 ปี สามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมและคิดตั้งสมมติฐานได้ พัฒนาการเป็นการเปลี่ยนแปลงที่แน่นอนเป็นระยะเวลานาน และสามารถอธิบายเหตุผลของการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น การพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) จึงช่วยให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยเข้าใจสัญลักษณ์ทางดนตรีได้ด้วยการใช้ทักษะทางด้านร่างกาย การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนซึมซับการเรียนรู้ได้อย่างเป็นธรรมชาติสอดคล้องกับช่วงวัยของเขาได้อย่างดี อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนาการของเด็กจะสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กมีความพร้อมในกระบวนการพื้นฐานทั้งสองอย่างนั้นคือ วุฒิภาวะและการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการทั้งสองอย่างนี้ต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องประสานกันจึงจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก (วรรณรัตน์ เปี้ยนเปี่ยมสิน, 2553)

2. ผู้เรียนในระดับปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีด้วยสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) เนื่องจากในช่วงวัยนี้จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยผ่านประสาทสัมผัส คือ การมอง การฟัง การสัมผัส การชิมและการดม ทำให้เกิดความรู้สึกและการเรียนรู้ ดังนั้น การเรียนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรีโดยใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวจึงสอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็กอย่างยิ่ง ดังที่ (โทมัส อาร์ เมอเร, 2535) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน โดยแบ่งออกเป็นการแสดงพฤติกรรม 4 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (gross motor behavior) พัฒนาการด้านนี้เป็นความสามารถของร่างกายในด้านการเคลื่อนไหวเป็นความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ พฤติกรรมด้านภาษา (language behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมด้านการสื่อสาร เช่น การแสดงออกทางใบหน้า การใช้วาระต่าง ๆ พฤติกรรมด้านสังคม และนิสัยส่วนตัว (personal social behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมการตอบสนองต่อการฝึกหัดในสังคมต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านการปรับตัว (adaptive behavior) พฤติกรรมกลุ่มนี้ครอบคลุมทางด้านความเชื่อมโยงของการใช้มือ สายตา จึงกล่าวได้ว่า การเรียนดนตรีและการจัดกิจกรรมทางดนตรีตามแนวทางของดัลโครซ (Dalcroze Method) จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับใช้ในการจัดการศึกษาดนตรีในระดับปฐมวัย และสามารถวางแผน

ทางการสอน การสร้างสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล การเรียนดนตรีของเด็กได้เป็นอย่างดี

3. การสอนร้องเพลงเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สามารถนำไปใช้เป็นกิจกรรมหลักของการร้องเพลงในระดับปฐมวัยได้อย่างดี เพราะเด็กในวัยนี้มีช่วงเสียง และลักษณะการร้องที่ไม่เหมือนในเด็กโต หรือ ผู้ใหญ่ กล่าวคือ มีช่วงเสียงที่จำกัด และร่างกายยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย การใช้กล้ามเนื้อมัดเด็กยังมีขีดจำกัดอยู่มาก รวมถึงเส้นเสียงที่ใช้ในการเปล่งเสียง ดังนั้นกิจกรรมการร้องเพลงของเด็กจึงไม่ควรให้เด็กใช้เสียงอย่างหนักหรือแสบเกินไป ดังที่ (ดวงใจ ทิวทอง, 2560) กล่าวว่า ทั้งสองรูปแบบล้วนเป็นการทำลายเสียง ไม่ควรให้สายเสียงของเด็กถูกใช้อย่างหนักหน่วงดังเช่นเสียงผู้ใหญ่ ไม่ควรให้เด็กเลียนเสียงผู้ใหญ่ เพราะนั่นคือการโหมใช้สายเสียงอย่างผิดวิธี และทำให้เกิดการยึดกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ในกล่องเสียงอย่างหนักจนเสียงเสีย รวมทั้งทำให้การทำงานของขากรรไกร ลิ้นและช่องคอ หอยเกิดอาการเกร็ง ผลลัพธ์ที่ได้คือ เสียงจะเสียไปอย่างถาวรจนโดยเฉพาะหากถูกกระทำเช่นนั้น ในวัยแรก กล่าวคือลักษณะกิจกรรมของการเปล่งเสียงของเด็กควรไปเป็นอย่างธรรมชาติ ไม่ฝืนธรรมชาติให้เด็กเลียนเสียงแบบผู้ใหญ่ เข้าใจในการเจริญเติบโตของเด็กปล่อยให้การออกเสียงพัฒนาไปตามลำดับของการเจริญเติบโต

นอกจากเงื่อนไขทางด้านสรีระร่างกายของเด็กปฐมวัยแล้ว ประเด็นในเรื่องความรู้สึกและอารมณ์ก็เป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนควรคำนึงถึงอย่างยิ่ง การร้องเพลงสำหรับเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนอยู่เป็นอย่างมาก เด็กจะได้รับความเพลิดเพลิน ในการเรียนการสอน ถือว่าเป็นการได้รับความรู้พร้อมกับความสนุกสนานไปด้วย เสริมสร้างการพูดการออกเสียงทราบความหมายของคำ และประโยค ฝึกให้เด็กมีความกล้าแสดงออกกล้าที่จะใช้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างสัมพันธ์ปรับตัวกับให้สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นรอบข้างทำให้มีจิตใจที่อ่อนโยน และมีร่างกายแข็งแรงจากการสร้างกล้ามเนื้อเมื่อออกท่าทางประกอบไปกับบทเพลงอีกด้วย ประโยชน์ของการร้องเพลงไว้ว่าการร้องเพลงก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความเจริญงอกงาม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2538)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้วิจัยพบว่าการเรียนการสอนตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) จำเป็นจะต้องใช้พื้นที่ในการเรียนการสอนที่กว้างพอที่จะใช้สื่อการสอนมาทำการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ได้อย่างพอเหมาะ หากมีข้อจำกัดในสถานที่ผู้สอนจะต้องปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสถานที่และครอบคลุมกับเนื้อหาบทเรียน

2. เนื่องจากการเรียนการสอนของผู้วิจัยเป็นคอร์สการสอนดนตรีเดี่ยวหลังเลิกเรียน มีบางครั้งที่ผู้ปกครองมารับเด็กนักเรียนกลับก่อน หรือบางครั้งเกิดโรคระบาดในเด็ก คือ โรคมือเท้าปาก ทำให้ทางโรงเรียนจำเป็นต้องงดการเรียนการสอน ทำให้การสอนไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงต้องคุยกับผู้ปกครองให้ละเอียดเรื่องการนัดสอนชดเชยเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3. ในการเก็บข้อมูลหาความพึงพอใจในเด็กปฐมวัยอาจจะต้อง ทำการวิจัยในเด็กที่มีอายุ 5-6 ปีขึ้นไป หรือเด็กที่มีการสื่อสารได้ชัดเจน หากเด็กยังไม่สามารถสื่อสารได้อาจจะทำให้การวิจัยคลาดเคลื่อนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยขั้นต่อไป ควรเพิ่มความน่าสนใจ กระชับ เข้าใจง่าย ในบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา มากขึ้น

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มจำนวนนักเรียนในคลาสเรียน หรือจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ กับเพื่อนร่วมชั้น เพราะการเรียนการสอนตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ในหลายกิจกรรมจะสมบูรณ์มากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น

บรรณานุกรม

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538). สังคตินิยม : ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก (พิมพ์ครั้งที่ 4.. ed.):

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2540). เทคนิคการสอนดนตรีในชั้นอนุบาลและประถม. โฟรเบล ปีที่ 2, ฉบับที่ 4 (ธ.ค. 2540), หน้า 18-24.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 3 [ฉบับปรับปรุงแก้ไข]. ed.):

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงใจ ทิวทอง. (2560). อรรถบทการขับร้อง : กระบวนการและนวัตกรรมการขับร้อง (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดจำหน่าย.

ดวงรัตน์ วุฒิปญญารัตนกุล. (2555). ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาไล โครชที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล. In ข. ศศิลักษณ์ (Ed.): จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทีศนา แหมมณี. (2545). กระบวนการเรียนรู้ : ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ = *Learning process*: กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ พว.

โทมัส อาร์ เมอเร. (2535). การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2.. ed.): กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ฐปทอง ศรีทองท้วม. (2538). ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรม การเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้กิจกรรมทักษะดนตรี. ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม. (การศึกษา ปฐมวัย)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.,

บงกชรัตน์ สุทธิบงกช. (2542). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการร้องเพลงของ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ (กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.,

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2.. ed.): กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องการวัดประเมินการเรียนรู้: กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรสวรรค์ เหลืองสุวรรณ. (2531). ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะ พัฒนาการและการเรียนรู้: กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุ

ศาสตราจารย์ผ่องพรรณมหาวิทยาลัย.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย : เอกสารคำสอนวิชา

ปว. 335: กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). ภาพอนาคตของโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542: กรุงเทพฯ ฯ : กลุ่มงานบริหารและจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.

วรรณรัตน์ เปี้ยนเปี่ยมสิน. (2553). การศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับ

ปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจากการจัดกิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหวตาม
แนวคิดของคาร์ลลอร์ฟ. ปรินซ์นิพนธ์ (กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ)) -- มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ, 2553.

วรินทร์ สิริเตชะ. (2550). การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัด

ประสบการณ์กิจกรรมดนตรี ตามแนวออร์ฟ - ชูคเกอร์. ปรินซ์นิพนธ์ (กศ.ม. (การศึกษา
ปฐมวัย)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.,

ศศกมล ศรีโพธิ์ช้าง. (2557). ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม

เคลื่อนไหวและจังหวะด้วยเครื่องดนตรีไทย. ปรินซ์นิพนธ์ (กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)) --
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557.,

ศักดิ์ชัย บ่างสุวรรณ. (2552). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี และทักษะปฏิบัติทางดนตรี

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบดาลโครซ และการจัดการ
เรียนรู้แบบโคดาเย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,

สมชาย อมะรักษ์. (2542). ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัย: กาญจนบุรี : โปรแกรมนิเทศดนตรี คณะ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ: กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2549). การเล่นเกม กิจกรรมเพื่อการพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย.

วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ 5, ฉบับ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2549), หน้า 77-87.

อักษร. (2560). *U sing* คู่มือร้องเพลงสำหรับนักร้อง (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊ก

เซ็นเตอร์ จัดจำหน่าย.

อิงอัมพร นิลวรรณ. (2018). Sareerasamphan: Methodological Approach to Enhance Musicianship

Through Body Movement-Related Music. วารสารดนตรีรังสิต (*Rangsit Music Journal*).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. กฤษกร อ่อนละมุน

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก (ดนตรีวิทยา) มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ดร. นวเทพ นพสุวรรณ

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก (ดุริยางคศิลป์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ดร. ปณณพัสตร์ ธรรมรัตน์

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนดนตรีและห้องอัดเสียง The Echo School of Music และ
โรงเรียนสอนร้องเพลง Vocalize Singing Academy

วุฒิการศึกษา

ปริญญาเอก (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินความสอดคล้อง IOC
- ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

แบบประเมินความสอดคล้อง IOC ของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด (Dalcroze Method)
สำหรับเด็กปฐมวัย

บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวดาลโครซ (Dalcroze Method)

เรื่อง	-1	0	+1	ความเห็น
เนื้อหาความรู้				
ภาพประกอบ				
กิจกรรมในชั้นเรียน				
แบบฝึกหัด				

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวดาลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)

เรื่อง	-1	0	+1	ความเห็น
เนื้อหาความรู้				
ภาพประกอบ				
กิจกรรมในชั้นเรียน				
แบบฝึกหัด				

บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับการออกเสียง

เรื่อง	-1	0	+1	ความเห็น
เนื้อหาความรู้				
ภาพประกอบ				
กิจกรรมในชั้นเรียน				
แบบฝึกหัด				

บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)

เรื่อง	-1	0	+1	ความเห็น
เนื้อหาความรู้				
ภาพประกอบ				
กิจกรรมในชั้นเรียน				
แบบฝึกหัด				

บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze) ที่เกี่ยวกับความดัง - เบา (Dynamic)

เรื่อง	-1	0	+1	ความเห็น
เนื้อหาความรู้				
ภาพประกอบ				
กิจกรรมในชั้นเรียน				
แบบฝึกหัด				

คำดัชนีความสอดคล้อง IOC ของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด (Dalcroze Method)
สำหรับเด็กปฐมวัย

บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวดาลโครซ (Dalcroze Method)

หัวข้อ/ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
เนื้อหาความรู้	1	1	1
ภาพประกอบ	1	1	1
กิจกรรมในชั้นเรียน	1	1	1
แบบฝึกหัด	1	1	1

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm)

หัวข้อ/ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
เนื้อหาความรู้	1	1	1
ภาพประกอบ	1	1	1
กิจกรรมในชั้นเรียน	1	1	1
แบบฝึกหัด	1	1	1

บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง

หัวข้อ/ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
เนื้อหาความรู้	1	1	1
ภาพประกอบ	1	1	1
กิจกรรมในชั้นเรียน	1	1	1
แบบฝึกหัด	1	1	1

บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวกิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)

หัวข้อ/ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
เนื้อหาความรู้	1	1	1
ภาพประกอบ	1	1	1
กิจกรรมในชั้นเรียน	1	1	1
แบบฝึกหัด	1	1	1

บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวกิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความดัง เบา (Dynamic)

หัวข้อ/ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3
เนื้อหาความรู้	1	1	1
ภาพประกอบ	1	1	1
กิจกรรมในชั้นเรียน	1	1	1
แบบฝึกหัด	1	1	1

ภาคผนวก ค

- สื่อการสอน
- ตารางการใช้สื่อการสอน

สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

ภูมิหลัง

ในยุคปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีเป็นที่นิยมแก่ผู้ปกครองที่จะส่งเด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงปฐมวัยเข้ารับการฝึกฝนทักษะทางดนตรีในเครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นที่นิยม จากครูผู้เชี่ยวชาญในด้านอุปกรณ์นั้น ๆ โดยเฉพาะการเรียนร้องเพลง เนื่องจากการประกวดหรือรายการโทรทัศน์ ที่นำเสนอการร้องเพลงในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ทำให้การเรียนการสอนร้องเพลงได้รับการสนใจอย่างมากจากผู้ปกครอง ซึ่งในเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายปัจจัยเช่น ด้านการพูด การอ่าน การสื่อความหมายและการเข้าใจในกล่อมเนื้อต่าง ๆ ภายในร่างกายนั้นยังเป็นอุปสรรคในการเรียนการสอน ดังนั้นครูผู้สอนร้องเพลงจึงต้องให้ความสำคัญในรูปแบบของการสอนให้เหมาะสมและถูกวิธี เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ เพราะเด็กในช่วงปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางเส้นเสียงที่ยังไม่พร้อมต่อการร้องเพลงที่ต้องใช้เทคนิคขั้นผู้ใหญ่ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อการสอนร้องเพลง เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพมากขึ้น เด็กเข้าใจในแก่นแท้ของดนตรีมากขึ้น จึงนำหลักการสอนตามแนวคิดของดาลโครซ (Dalcroze) มาใช้เป็นหลักในการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อให้เด็กได้เข้าใจมากขึ้น เพราะเป็นแนวคิดที่เน้นให้ผู้เรียนดนตรีเข้าใจถึงแก่นแท้ของดนตรีซึ่งก็คือความรู้สึกจากภายในของแต่ละบุคคล ถ่ายทอดออกมาเป็นการเคลื่อนไหวทำให้เข้าใจเรื่องจังหวะ การได้ยินเสียงจากภายในจะทำให้สามารถถ่ายทอดออกมาโดยเสียงร้องหรือเครื่องดนตรีนั้น ๆ ของผู้เล่นได้อย่างดีและสมบูรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่าการเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่เด็กในวัยปฐมวัยเข้าถึงได้ง่ายจึงนำการสอนแนวคิดของดาลโครซ มาประยุกต์ใช้โดยการนำท่าทางมาประกอบการสอนให้เด็กเข้าใจถึงแก่นแท้ของดนตรี ในด้านพื้นฐาน เช่น ความดัง – เบา, จังหวะ, ระดับเสียง และวิธีการออกเสียง เด็กจะได้ทั้งความรู้และรู้สึกสนุกสนานไปพร้อมกัน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

เนื้อหา

สื่อการสอนนี้เป็นการนำการสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) มาประยุกต์ใช้กับการสอนร้องเพลงขั้นพื้นฐาน โดยใช้การเคลื่อนไหว (Movement) เป็นหลักสำคัญ ที่นำมาพัฒนาทักษะทางดนตรีในการร้องเพลง ของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 5 บทเรียน คือ (1) การสอนดนตรีตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) (2) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm) (3) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง (4) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) (5) การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความ ดัง - เบา (Dynamics)

หลักการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

1. การสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัยใช้ระยะเวลา 3 เดือน ดำเนินการสัปดาห์ละ 1 วัน
 2. แนวทางในการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งนี้ดำเนินการตามจุดประสงค์ ด้านเนื้อหาความรู้ กิจกรรมในชั้นเรียน และการประเมินความพึงพอใจ โดยดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ขั้นนำ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งจะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับการสอนตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) และเนื้อหาความรู้ของแต่ละบท
 - 2.2 ขั้นสอน เป็นการฝึกในรูปแบบของการปฏิบัติ โดยจะเน้นไปทางการเคลื่อนไหว ตามรูปแบบของสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย โดยในแต่ละบทเรียนจะมีอุปกรณ์การสอนและรูปแบบการเคลื่อนไหวที่แตกต่างกันไป
 - 2.3 ขั้นทบทวน เป็นการร่วมกันทบทวนโดย ทำแบบฝึกหัด ตามสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

2.4 ประเมินผล ให้เด็กทำแบบประเมินความพึงพอใจ จากสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย ในแต่ละบทเรียน ซึ่ง 1 บทเรียนจะใช้เวลาในการเรียนการสอนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง การประเมินจะประเมินในสัปดาห์ที่ 2 ของการเรียนแต่ละบท เพื่อให้การประเมินความพึงพอใจเป็นไปอย่างสมบูรณ์ที่สุด

3. บทบาทของเด็กปฐมวัย

3.1 ปฏิบัติตามสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 ทำแบบประเมินความพึงพอใจ หลังจากจบบทเรียนทุกครั้ง

4. บทบาทของครู

4.1 ทำความเข้าใจสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนการเรียนการสอน

4.2 ดำเนินการสอนตามสื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย อธิบายเนื้อหาความรู้ ใช้ภาพประกอบ หรือสื่อวิดีโอ ถ้าในบทเรียนนั้นต้องใช้เพื่อเป็นการอธิบายให้เข้าใจยิ่งขึ้น ให้นักเรียนทำกิจกรรม และทำแบบฝึกหัดตามสื่อการสอน

4.3 กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ คอยดูแลการเคลื่อนไหวของเด็กให้อยู่ในรูปแบบที่ถูกต้องตามสื่อการสอน

4.4 ร่วมกันสรุปการเรียนการสอน และให้เด็กทำแบบประเมินความพึงพอใจ หลังจากจบบทเรียนทุกครั้ง

ตารางการใช้สื่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) สำหรับเด็กปฐมวัย

ระยะเวลาที่ใช้ ประมาณ 3 เดือน บทเรียนละ 2 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น ครั้งละ 1 ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์

เดือนที่	ครั้งที่	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอนเรื่อง
1	1	1. เนื้อหาความรู้ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน	บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) 1. กิจกรรมยูริธึมมิก (Eurhythmics) 2. กิจกรรมฝึกทักษะการฟัง (Solfege)
	2	1. กิจกรรมในชั้นเรียน 2. แบบฝึกหัด 3. แบบประเมินความพึงพอใจ	3. กิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation)
	3	1. เนื้อหาความรู้ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน	บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ (Rhythm) 1. ค่าของตัวโน้ต 1.1 โน้ตตัวดำ (Quarter note) 1.2 โน้ตตัวขาว (Half note)
	4	1. กิจกรรมในชั้นเรียน 2. แบบฝึกหัด 3. แบบประเมินความพึงพอใจ	1.3 โน้ตตัวกลม (Hole note)

เดือนที่	ครั้งที่	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอนเรื่อง
2	5	1. เนื้อหาความรู้ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน	บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวความคิดดาไลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง 1. การหายใจ 1.1 การหายใจเข้า 1.2 การหายใจออก
	6	1. กิจกรรมในชั้นเรียน 2. แบบฝึกหัด 3. แบบประเมินความพึงพอใจ	2. การออกเสียงสระ 2.1 สระอา 2.2 สระอี 2.3 สระโอ 2.4 สระอุ
	7	1. เนื้อหาความรู้ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน	บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวความคิดดาไลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch) 1. ระดับเสียง 1.1 เสียงต่ำ 1.2 เสียงสูง
	8	1. กิจกรรมในชั้นเรียน 2. แบบฝึกหัด 3. แบบประเมินความพึงพอใจ	2. สเกล (Scale) 2.1 โน้ตตัวโด (C) 2.2 โน้ตตัวเร (D) 2.3 โน้ตตัวมี (E) 2.4 โน้ตตัวฟา (F) 2.5 โน้ตตัวซอล (G)

เดือนที่	ครั้งที่	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอนเรื่อง
3	9	1. เนื้อหาความรู้ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน	บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความดัง - เบา (Dynamics) 1. สัญลักษณ์ความดังเสียง 1.1 เสียงเบา (p) 1.2 เสียงค่อนข้างเบา (mp) 1.3 เสียงค่อนข้างดัง (mf) 1.4 เสียงดัง (f)
	10	1. กิจกรรมในชั้นเรียน 2. แบบฝึกหัด 3. แบบประเมินความพึงพอใจ	1.5 เสียงเบาไปดัง (Crescendo) 1.6 เสียงดังไปเบา (Decrescendo)

ภาคผนวก ง

- แบบประเมินความพึงพอใจ ของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิด ดาลโครซ (Dalcroze Method)

แบบประเมินความพึงพอใจ ของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการสอนร้องเพลงตามแนวคิดดาโลครอส (Dalcroze Method)

การประเมินมีการแบ่งระดับความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายได้ว่า มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับเด็กนักเรียน เป็นรูปแบบของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 แบ่งออกเป็นบทเรียน 5 บท บทเรียนละ 4 หัวข้อ รูปแบบ แบบประเมินความพึงพอใจดังนี้

บทที่ 1 การสอนดนตรีตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method)

หัวข้อ / คะแนน	1	2	3	4	5
เนื้อหาความรู้					
ภาพประกอบ					
กิจกรรมในชั้นเรียน					
แบบฝึกหัด					

บทที่ 2 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับจังหวะ(Rhythm)

หัวข้อ / คะแนน	1	2	3	4	5
เนื้อหาความรู้					
ภาพประกอบ					
กิจกรรมในชั้นเรียน					
แบบฝึกหัด					

บทที่ 3 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับวิธีการออกเสียง

หัวข้อ / คะแนน	1	2	3	4	5
เนื้อหาความรู้					
ภาพประกอบ					
กิจกรรมในชั้นเรียน					
แบบฝึกหัด					

บทที่ 4 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับระดับเสียง (Pitch)

หัวข้อ / คะแนน	1	2	3	4	5
เนื้อหาความรู้					
ภาพประกอบ					
กิจกรรมในชั้นเรียน					
แบบฝึกหัด					

บทที่ 5 การเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซ (Dalcroze Method) ที่เกี่ยวกับความดัง เบา (Dynamic)

หัวข้อ / คะแนน	1	2	3	4	5
เนื้อหาความรู้					
ภาพประกอบ					
กิจกรรมในชั้นเรียน					
แบบฝึกหัด					

แบบประเมินความพึงพอใจนี้ ครูจะเป็นผู้อ่านคำถามและให้เด็กตอบ โดยใช้สติ๊กเกอร์

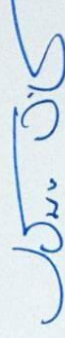
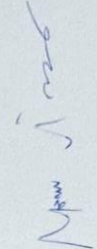
ท่านตะวัน

ที่ครูเตรียมไว้ให้ นำไปติดตรงช่องคะแนน 1 – 5 เพื่อให้คะแนนความพึงพอใจ

ภาคผนวก จ

- ใบประกาศการฝึกอบรมโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ใบประกาศการฝึกอบรมโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	 สถาบันยุทธศาสตร์ ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	 สถาบันยุทธศาสตร์ ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะศึกษาศาสตร์ร่วมกับคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ		
ประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า นางสาวนิชาพิชญ พละบุรี		
ได้ผ่านการฝึกอบรมโครงการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง “หลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์” (Ethical Principle to Research Involving Human Subject) ให้ไว้ ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563		
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ศิริ สุเสาร์จ)	 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปฐมทัศน์ จิระเดชะ)	 (แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ผู้อำนวยการสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ประธานคณะกรรมการจริยธรรม สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นิชาพิชญ พลະบุรี
วัน เดือน ปี เกิด	8 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดแพร่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จาก โรงเรียนนาวิรัตน์จังหวัดแพร่ พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จาก คณะดุริยางคศิลป์ สาขาดนตรีสมัยนิยม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2562 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 3/2 หมู่ 6 ตำบล เหมืองหม้อ อำเภอ เมือง จังหวัด แพร่ 54000